

1 srijeda, 11.02.2009.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 09.05h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasjedanje.
7 Izvolite sjesti.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim tajnicu da najavi predmet.
9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet
10 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih.*
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala.
12 Vidim da su ovdje svi optuženi. Situacija je ista kao što je bila i
13 jučer.
14 Gospodine Haynes, dobro jutro Vam želim. Dobro jutro, gospodine
15 Pandureviću.
16 SVJEDOK: Dobro jutro, časni Sude.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možemo nastaviti. Mislite hoćete li
18 završiti danas?
19 G. HAYNES: [simultani prevod] Moglo bi biti.
20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A moglo bi biti? Pretpostavljam, ako se
21 budete držali onog 30-satnog zahtjeva, imate još četiri i po, do pet sati.
22 G. HAYNES: [simultani prevod] Ako ću završiti prije kraja dana, zamoliću
23 Vas da mi dozvolite da preko noći još razmislim o dodatnim pitanjima.
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, izvolite.
2 SVJEDOK: VINKO PANDUREVIĆ [nastavak]
3 Ispituje g. Haynes: [nastavak]
4 [Branilac ispituje putem prevodioca]
5 P: Generale Pandureviću, jučer poslijepodne smo prekinuli kada smo se
6 bavili redovnim borbenim izvještajima od 26. septembra 1995. godine. Htio bih da
7 se sada vratimo nazad jedan dan i da pogledamo nekoliko dokumenata od tog dana.
8 G. HAYNES: [simultani prevod] Dakle, prvo P2925, molim.
9 P: Ovaj dokument nije preveden, ali ne bi trebalo biti problema. Radi se
10 samo o jednom spisku imena.
11 Vjerovatno nam je svima očigledno - ili bi trebalo biti - o čemu se
12 radi, ali pošto nije prevedeno na engleski, recite o čemu se radi.
13 O: Ovo je evidencija prisustva ljudstva u komandi Zvorničke pešadijske
14 brigade, za mesec septembar 1995. godine, i na ovome spisku se nalaze sve
15 starešine, oficiri i podoficiri koji su bili raspoređeni u komandi Zvorničke
16 brigade.
17 P: Da se koncentriramo sada na točku 31. To ste Vi, je li tako?
18 O: Da, nisam visoko rangiran na ovom spisku.
19 P: Mislim da je zato što je to abecednim redom, ali u redu - to jest,
20 azbučnim redom. Čini se ovdje imamo tri stavke koje se odnose na Vaše ime. Prvo,
21 vidimo da imamo jedan "T" ili tako nešto. Šta je to?
22 O: To je oznaka "teren". Verovatno na... na kraju bi trebala biti legenda,
23 da se zna šta znači. Kô ovaj znak "+" - znači prisustvo na poslu; "T" - znači
24 teren; i "S" - znači slobodan, odsutan.
25
26
27
28
29
30

1 P: Slova "T" se prekidaju 17. septembra, i onda vidimo "S" ili "C". Šta
2 je to?

3 O: To je ćirillično slovo "S". Znači da sam bio slobodan, da nisam te
4 dane bio u komandi i da nisam radio, nisam bio na poslu.

5 P: Dakle, to obuhvaća sve dane, počevši od 18-og, zaključno sa 25-im. Od
6 26-og do kraja meseca ima jedan "+". Šta to znači?

7 O: Znači da sam bio te dane u komandi, da sam radio - bio na svom radnom
8 mestu.

9 P: Hvala Vam.

10 G. HAYNES: [simultani prevod] Zamoliću da sada pogledamo dokument 7D679,
11 redovni borbeni izvještaj za 25. septembar. Hvala Vam. Tačka 2:

12 "Ekipa starešina iz komande brigade vrši analizu operativnih zadataka za
13 protekli mesec, a ujedno radi operativni plan zadataka za naredni mesec. U toku
14 je priprema kursa komandira vodova i odelenja u okviru brigade.

15 "U 15.00 časova, komandant Brigade, po povratku sa referisanja iz
16 korpusa, održao je sastanak sa komandantima bataljona, diviziona i užim delom
17 komande."

18 P: Na koga se to odnosi?

19 O: Ovo se odnosi na Dragana Obrenovića. On je taj dan bio u komandi u
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vlasenici, u Drinskom korpusu, na sastanku vezano za prijem zadataka i odlaska
2 brigade u Krajinu.

3 G. HAYNES: [simultani prevod] Zamoliću da sada pogledamo dno ovog
4 izvještaja. To je na drugoj stranici, molim.

5 P: Ovaj dokument nosi Vaš blok potpis. Možete li nam reći ko je bio
6 dežurni oficir 25. septembra, koji je sastavio ovaj izvještaj?

7 O: Gledajući ove inicijale "M.N.", što znači da je to lice sa tim
8 inicijalima sastavilo ovaj borbeni izveštaj, na spisku komande Zvorničke brigade
9 ne postoji nijedno lice sa ovim inicijalima i nije bilo na listi dežurnih
10 operativnih u komandi Zvorničke brigade. Ali je bio u pozadini, odnosno u
11 pozadinskom bataljonu, jedan Nedeljković Milutin, rezervni kapetan, koji je s
12 vremena na vreme bio mobilisan i vrem... verovatno je u septembru, zbog nedostatka
13 starešina, bio dežurni. I on nije dovoljno poznao stanje i situaciju, i on je
14 verovatno, logično, stavio moje ime u potpis, misleći da je to jedini ispravan
15 način. Ovakav jedan izveštaj sam video i 17.09. - isti inicijali, isti čovek
16 sastavio izveštaj, stavio moje ime, ali je potpisao "Dragan Obrenović".

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala. Još ćemo pogledati dva dokumenta.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Haynes, samo da pogledam
19 ponovo prethodni dokument, P2925, onu evidenciju.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] Naravno.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možete li provjeriti kojeg datuma
3 počinje slovo "S"? Meni nije bilo jasno kad to počinje, kad prestaje?

4 G. HAYNES: [simultani prevod] Prvi je "S" 17-og, a posljednji 25-og.

5 Da li bi bilo od koristi da Vam dam primjerak na papiru, pa da sami
6 možete povući koordinate?

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da, da. Ja sam pogrešio. Prvi je 17-og.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Možda sam ja pogrešio, 18-og sam rekao
9 prije. Hvala što ste mi na to ukazali.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

11 G. HAYNES: [simultani prevod] Imali smo namjeru da pogledamo knjigu
12 dežurnog za 25. septembar, a to je P379. Moliću da pogledate dokument na papiru,
13 i onda kod Vas je to strana 547, kod nas je to strana 139.

14 P: Da li sad imate istu stranicu koju mi imamo na ekranu, generale
15 Pandureviću?

16 O: Da, imam.

17 P: S obzirom da se ne vidi jasno koji je datum na stranici, možete li
18 nam potvrditi da se tu radi o 25. septembru?

19 O: Ova stranica bi morala biti 26. septembar.

20 P: Htio bih da pogledamo sada dvije stavke prema dnu stranice, jedna je
21 otprilike na trećini. Radi se o sastanku komandanata bataljona u 12.00 časova.
22 Recite da li to ima bilo kakvo značenje za Vas.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovo bi trebalo da znači da je održan sastanak komandanata bataljona,
2 divizionna, u 12.00 časova. Možda bi nam operativni dnevnik dao bolje reference,
3 da bi bili potpuno sigurni o čemu se radi.

4 P: U redu. Nekoliko redova ispod toga vidimo: "Sastanak u 10.00 časova,
5 kao što je planirano, Obren." O čemu se tu radi?

6 O: Ovde je verovatno došlo do određene zabune, da je Obrenović najavio i
7 zakazô održavanje određenih sastanaka, ne znajući da će otići u Krajinu kao
8 komandant brigade, pa se ovde pojavljuju dva puta. Referisanje jedanput u
9 12.00h, drugi put u 10.00h, i ime "Obren", tako da ja nisam potpuno siguran, ali
10 u svakom slučaju, nekô od ova dva naznačena referisanja je održano toga dana,
11 26-og.

12 P: U redu, možda ćemo se vratiti na to u jednom drugom dokumentu. Samo
13 još jedan dokument moliću da prokomentirate, koji još nosi datum 25. septembra,
14 a radi se o P2927. Zamoliću da Vama daju original tog dokumenta, znam da je on u
15 ovom trenutku u sudnici.

16 Recite nam, prvo, o čemu se radi. Što je ovaj dokument, koja je njegova
17 svrha, kakve posledice može imati?

18 O: Ovaj dokumenat predstavlja naređenje za formiranje pešadijske čete
19 koja treba da uđe u sastav Drinske brigade, za izvršenje borbenog zadatka u zoni
20 1. krajiškog korpusa. S obzirom da je Zvornička brigada davala jedan bataljon.
21 to je bio Podrinjski odred specijalnih snaga, i ova jedna četa koja je formirana
22 iz sastava ostalih bataljona. Ovo naređenje je usledilo posle tog sastanka koji
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je održô Dragan Obrenović sa komandantima bataljona i divizona, i regulisao ta
2 pitanja, a ovo je naređenje kasnije napisao - prema inicijalima "M.M." - Milan
3 Marić koji je bio referent u operativnom organu štaba Zvorničke brigade.

4 P: Da pogledamo samo sada dno ovog dokumenta, kraj dokumenta. To je na
5 petoj stranici verzije na engleskom, a mislim da je na trećoj stranici verzije
6 na B/H/S-u.

7 Čini se da je to jedan potpis. Je li to vaš potpis?

8 O: Jeste, ovo je moj potpis.

9 P: Kad ste to potpisali?

10 O. Ovaj potpis je očito preko pečata. Inače, uvek se prvo stavlja potpis
11 pa onda se stavlja pečat, jer naređenje, odnosno, onaj ko radi u kancelariji
12 štaba ne bi smeo da stavi pečat, a da nema potpisa. Ovo samo pokazuje da sam ja
13 ovu naredbu potpisô 26-og, sledećeg dana, znači kada sam došao u komandu
14 brigade.

15 P: I da bi svi to pogledali, mislim da bi bilo najbolje da se pogleda
16 ovaj original koji imate. Moliću prvo da ga predate, generale, gospodinu
17 McCloskeyom, a zatim časnom Sudu.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu, ja sam to već vidio.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li se slažete s tim?

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Slažem se sa ovim dijelom koji se tiče
21 pečata, a kadâ je potpisano - možda se s tim ne slažem.

22 G. HAYNES: [simultani prevod]

23 P: Kada ste stigli u komandu brigade, 26. septembra, šta ste počeli da
24
25
26
27
28
29
30

1 radite?

2 O: S obzirom da sam se sa Obrenovićem sreo kratko, a on se spremao za
3 odlazak u Krajinu, ja sam mu kratko prenio neka moja iskustva iz prethodnog
4 boravka i izvođenju borbenih dejstava na tom prostoru. A potom sam se uključio u
5 redovne aktivnosti komandanta, razgovarao sam sa starešinama iz štaba,
6 operativcima pre svega, da bi se upoznao sa stanjem u brigadi.

7 Prateći ovu radnu beležnicu, toga dana je - kako ovde piše - održano
8 referisanje komandanata bataljona, diviziona, a takođe i 27-og isto to piše, i
9 ja sad nisam u potpunosti siguran zašto sam dva dana zaredom organizovô
10 referisanje, jer je bilo dovoljno jedno. Moguće da je bilo planirano jedno 26-
11 og, pa da je odloženo za 27-i, ili su bila oba - u to nisam siguran. Ali sam, u
12 svakom slučaju, najmanje jednim referisanjem rukovodio ja.

13 P: Da li sjećate sada, da li je 26-og stvarno održano?

14 O: Ovde piše i ja ne mogu negirati da nije, a piše i 27-og, i sigurno
15 sam jednim referisanjem rukovodio ja, a možda i sa oba - ako su bila.

16 P: Samo da ilustriramo o čemu nam govorite sada, da pogledamo prvo
17 7D680. To je redovni borbeni izvještaj za 26. septembra.

18 U pretposlednjoj stavci pod 2, vidimo da je:

19 "Komandant brigade održao informisanje komandanata bataljona ili
20 diviziona, i u toku je jedan izviđački zadatak koji vodi komandant brigade."

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li Vam to nešto znači, to komandantsko izviđanje, da li se toga
2 sjećate?

3 O: Ovo pokazuje da je održano referisanje i izvršeno izviđanje, na čelu
4 sa komandantom brigade, a to sam morô biti ja.

5 P: U redu. 7D681, molim. To je redovni borbeni izvještaj za slijedeći
6 dan, za 27. septembra.

7 Evo tu, u paragrafu 2, vidimo da se govori o redovnom referisanju sa
8 komandantima bataljona - dakle, on je održan - bataljona, divizionu. Da li Vam
9 to pomaže da se sjetite da li se radilo o dva sastanka ili samo o jednom?

10 O: Ako u ovom izvještaju stoji da je i ovaj dan, 27-og, održano
11 referisanje, onda je održano. I ja sam bio u to vreme komandant brigade, i bio
12 sam prisutan tu. Ali mi nije jasno, i ne mogu sada dati odgovor, zašto su u dva
13 dana održana dva referisanja.

14 P: U redu. Da pogledamo samo još dva dokumenta, da pokušamo da se stvori
15 slika o Vašem kretanju tih nekoliko dana. Dakle, da pogledamo sada 7D770.

16 Radi se putnom radnom listu za vozilo *Nissan Patrol* T-2175, za mesec
17 septembar.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo treću stranicu ovog
19 dokumenta.

20 P: Ne vidi se da je vozilo korišteno između 17. i 29. septembra. Čini se
21 da je 17-og krenulo iz Zvornika, otišlo za Beograd, a onda se 29-og od negde
22 vratilo za Zvornik. Odakle se to vozilo vratilo 29-og?

23 O: Ja mislim da u ovoj drugoj rubrici, 29., u originalu piše
24
25
26
27
28
29
30

1 "Barajevo" - to je bio jedan servis za ta *Nissanova* vozila, neposredno pored
2 Beograda, jedno mesto Barajevo - i da je zbog dugotrajne upotrebe vozila,
3 posebno u Krajini, u lošim uslovima, bio neophodan servis, i da je ono upućeno
4 na servis u ono vreme dok sam ja odsutan bio.

5 P: Hvala, da li ste se u septembru 1995. godine, koristili nekim drugim
6 vozilom?

7 O: Bilo je jedno drugo vozilo, koje sam zatekao u brigadi kad sam se
8 vratio iz Krajine, a to je bilo vozilo *Renault Safran* koje je ostalo tu od
9 vojske Srpske Krajine. Iz nekih razloga nije moglo preći preko mosta u Srbiju, i
10 bilo je tu, i ja sam nekoliko dana koristio to vozilo.

11 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledate 7D771.

12 P: Ovo je radna knjiga za vozila, od 1. septembra do 30. septembra, i
13 vodi se evidencija za *Renault Safran*, a koristili su ga general Stupar,
14 potpukovnik Milovanović, major Obrenović i tako dalje, ali kao vozač je naveden
15 narednik Bogdan Pandurević. Da li je to vozilo o kome govorite?

16 O: Da, jeste. to je to vozilo.

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo treću stranicu tog
18 dokumenta, a to je druga stranica na B/H/S-u.

19 P: I vidimo da, za 25. septembar, vozilo je išlo od Zvornika do
20 Beograda, po ovoj evidenciji, a 27. septembra je išlo na lokalni put do
21 Zvornika. Da li Vas to podseća na to da li ste 26. ili 27. septembra negde
22 putovali?

23 O: Ja nisam 26-og nigde putovao. Ovo vozilo je 27-og korišteno na
24
25
26
27
28
29
30

1 području Zvornika, znači u lokalnu, kao i 28-og i 29-og. Ja bih molio samo da se
2 pomeri u desnu stranu, da vidim potpise vozača. Vidim ova tri zadnja potpisa,
3 "B. Pandurević" - to je Bogdan Pandurević, moj vozač - pored Dragana Stevića, i
4 on je mene vozio ova tri dana, 27., 28. i 29.09.

5 P: A možete li da kažete čiji je to potpis od 25. septembra?

6 O: Nisam siguran.

7 P: U redu. Kad ste bili u Budvi, na koji ste način stigli do Budve,
8 kakvim prevozom?

9 O: Išao sam svojim privatnim vozilom.

10 P: A koliko Vam je poznato, gde je bio *Renault Safran* za to vreme dok
11 ste Vi bili u Budvi?

12 O: Meni nije bilo poznato, to možemo rekonstruisati iz ovog putnog
13 radnog lista, ali ja o njegovoj upotrebi odlučivao nisam u to vreme.

14 P: U redu, hvala Vam.

15 Kad ste se vratili u brigadu, da li ste saznali da se u Zvorniku
16 događalo nešto neobično za vreme Vašeg odsustva?

17 O: Da. Nakon nekoliko dana sam saznao da su prolazili kamioni kroz
18 Zvornik, koji su vozili neki materijal koji je ostavljao nenasnosljiv smrad, i o
19 tome sam razgovarao sa Mijom Dragutinovićem. I on je rekao da se najverovatnije
20 radilo o premeštanju leševa i zna da su angažovani kamioni iz auto-transportnog
21 preduzeća "Transport", jer su oni imali kamione *Steyr*, i da su bile reakcije
22 građana negativne zbog toga, i da se to dešavalo noću.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pitao sam ga da li je brigada dobila bilo kakav zadatak, ili bilo kakvo
2 naređenje u vezi sa tim. Njegov odgovor je bio da ne, i da on nikakvih detalja i
3 saznanja o toj operaciji nema.

4 P: Da li ste se još dodatno raspitivali o tome šta se desilo, i da li
5 ste saznali ko je učestvovao u tome?

6 O: U to vreme, o tome nisam detaljnije ni sa kim razgovarô, nikakvu
7 istragu nisam vodio. Kada se Dragan Obrenović vratio iz Krajine, pitao sam njega
8 da li je on bio u toku sa time. On je rekao da je, neposredno pre mog povratka
9 iz Krajine, bio u Vlasenici u komandi, i da mu je bilo poznato da je lično od
10 Mladića odobreno gorivo da se izvrši premeštanje leševa, i da u tome učestvuje
11 inženjerijski bataljon Drinskog korpusa, i da se ta operacija vodi sa najvišeg
12 vrha, i da brigada u vezi sa time nije dobila nikakav zadatak.

13 P: Da li ste rekli da korpusu nije bio izdat zadatak u Vašem prethodnom
14 odgovoru?

15 O: Rekao sam "brigadi".

16 P: Hvala Vam. I da li ste razmišljali o tome da se sprovede krivična
17 istraga, u vezi toga što se desilo?

18 O: Vrlo je bilo teško, sa moje strane, bilo šta da ja poduzmem, s
19 obzirom na informacije koje sam imao. Neko je radio posao koji se mene nije
20 ticao, a mogô sam pretpostaviti, s obzirom na ono šta se je desilo u julu, da
21 ova operacija mora biti mnogo tajnovitija, i da mi je bolje da se u bilo šta, u
22 vezi sa time, ne mešam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I kakve su bile Vaše informacije, o tome koliko je tajnovita
2 operacija bila, u septembru?

3 O: Kol'ko se sećam, što mi je rekao Mijo Dragutinović, da je to trajalo
4 pet-šest dana.

5 P: I da li ste, na osnovu toga što Vam je on ili Obrenović rekao, mogli
6 da zaključite koje su agencije bile, i organi, uključeni u tu operaciju?

7 O: Pa, s obzirom da nije išlo linijom komandovanja i uobičajenim načinom
8 naređivanja i izdavanja zadataka potčinjenim jedinicama, to je moglo da bude
9 organizovano u okviru organa bezbednosti.

10 P: Da li ste to znali, ili ste samo pretpostavili?

11 O: Ja nisam imô direktne informacije o tome ko to radi, ko rukovodi
12 time, ali sam mogô zaključiti da to rade organi bezbednosti, s obzirom da nije
13 izdat zadatak nijednoj komandi da ona, svojim naredbodavnim i komandnim putem,
14 rešava te stvari.

15 P: A koliko dugo je Dragan Obrenović bio u Krajini?

16 O: Ja mislim, negde oko mesec dana, nisam siguran tačno.

17 P: Kad je spomenuo to gorivo, o kome ste nam govorili, da li Vam je
18 skrenuo pažnju na nekakav dokument ili na nekakav zapisnik, ili Vam je
19 jednostavno o tome rekao nešto?

20 O: Ja nisam siguran iz kojih informa... iz kojih izvora je on imao
21 informaciju direktno u vezi sa tim gorivom - da li mu je to rekô general Krstić
22 ili je na neki drugi način on saznao - ali je samo rekao da je za tu operaciju
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odobreno gorivo, i da će služiti u te svrhe - premeštanje leševa.

2 P: Da li je znao odakle je to gorivo došlo?

3 O: Ne znam da li je znao, ali mogli smo pretpostaviti da može doći iz
4 neke baze koja je inače raspolagala gorivom i vršila snabdevanje /sic/ jedinica.

5 P: Hvala Vam. Posle, na kraju meseca septembra, kako se borbena
6 situacija razvijala u Krajini?

7 O: Ja nisam imao neposrednih informacija o samom toku borbenih dejstava
8 u Krajini, ali sam znao okvirno da su se vodile teške borbe, da je bio ugrožen i
9 sâm grad Banja Luka, da je Vojska Republike Srpske krajnjim naporima, angažujući
10 sve svoje resurse i potencijale, uspela na kraju zaustaviti ofanzivu, koju su
11 izvodile zajedno Hrvatska Vojska, Hrvatsko veće odbrane i Armija Bosne i
12 Hercegovine.

13 P: I kako se ta borbena situacija završila?

14 O: Ja mislim da je to zaustavljeno potpisivanjem primirja, koje je
15 prethodilo kasnijim pregovorima koji su vođeni u Dejtonu, u smislu konačnog
16 okončanja rata.

17 P: Da li se sećate datuma kad je potpisan Dejtonski mirovni sporazum,
18 otprilike?

19 O: Ja mislim da je on parafiran negde u novembru 1995., a kasnije
20 potpisan u Parizu, da l' u januaru 1996. - nisam siguran. Imao sam taj dokumenat
21 u ruci, okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, sa nekih 11 aneksa.

22 P: I šta je bio Vaš posao posle novembra 1995., koje su bile Vaše
23 dužnosti?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Iz tog okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, bili su za
2 mene, kao vojnika, najznačajniji vojni aneksi tog sporazuma, koji su se odnosili
3 na raspoređivanje snaga IFOR-a, odnosno snaga za implementaciju mira u Bosni i
4 Hercegovini, i na zadatke moje kao komandanta brigade, u pogledu razdvajanja
5 stran...strana, pomeranja linija fronta i ispoštovanje svih vojnih odredaba aneksa
6 sporazuma.

7 P: A šta ste morali da radite, u odnosu na Vaše snage, nakon što je
8 parafiran sporazum u novembru 1995?

9 O: Postojali su tačno određeni rokovi, u kojima se pojedine radnje
10 moraju izvršiti u nekoliko faza. Prva faza je bila pomeranje postojećih položaja
11 sa linije sukoba, dva ili četiri kilometra unazad, što je vazilo /sic/ za obe
12 sukobljene strane, i to je bila prva aktivnost koju smo realizovali. A toj
13 aktivnosti je prethodio jedan zajednički sastanak između komandanta američkih
14 snaga na tom sektoru, potpukovnika Harimana /fon./, komandanta muslimanskih
15 snaga Šemse Muminovića i mene. Sastanak je održan u Memićima.

16 P: A kad je ukinuto ratno stanje?

17 O: Posle ovog razdvajanja strana sledilo je, u roku od 45 dana ili 120
18 dana - nisam siguran - potpuno povlačenje svih snaga u kasarne, grupisanje
19 tehnike na određene lokacije, i ja mislim da je ratno stanje ukinuto u decembru
20 1995.

21 P: Koliko dugo je trajala implementacija tih vojnih sporazuma, iz
22 Dejtonskog mirovnog sporazuma?

23 O: Trajalo je prilično vremena. Mislim da je 120 dana bio rok da se svi
24 potencijali, i ljudstvo i tehnika, povuku u kasarne. Određeni su... određena su

25

26

27

28

29

30

1 mesta prikupljanja tehnike, a zatim su formirane mešovite kontrole, tako da su
2 inspekciju tih sredstava vršile ekipe iz Vojske Republike Srpske u Armiji Bosne
3 i Hercegovine, i obrnuto. I u sklopu implementacije ovoga sporazuma, odvijao se
4 i proces u okviru subregionalne kontrole naoružanja na prostoru bivše
5 Jugoslavije, gdje je bilo tačno precizirano sa kojom tehnikom kojâ od strana
6 može da raspolaže. I bio sam prisutan na takvim razgovorima u Beču, jednom
7 prilikom.

8 P: I da li ste Vi zaključili sprovođenje svih tih mera, kao komandant
9 Zvorničke brigade, ili ste otišli pre nego što su svi zadaci završeni?

10 O: Kompletno povlačenje svih, i jedinica i tehnike, u kasarne, i
11 demobilizacija najvećeg broja vojnika, osim onog dela koji je želeo da ostane u
12 profesionalnoj službi, bio je završen dok sam ja bio komandant brigade, tako da
13 je kasnije ostalo samo da se vrše inspekcije, obostrano, da bi se proverilo da
14 li su ispoštovane odredbe vojnog aneksa Dejtonskog sporazuma.

15 P: Kad ste otišli iz Zvornika?

16 O: Ja sam napustio /sic/ Zvorničku brigadu u aprilu 1996. godine.

17 P: I gdje ste tad otišli?

18 O: Tada sam raspoređen u Glavni štab, u Operativno-nastavnu upravu, u
19 operativno odeljenje, za zamenika načelnika operativnog odeljenja u Operativno-
20 nastavnoj upravi.

21 P: Znamo da ste, od rata, se ponovo oženili i da imate dva sina. Kad ste
22 prvi put sreli svoju drugu ženu?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Sreo sam je, prvi put, negde u aprilu 1996.

2 P: I možda da se ovim pitanjem pozabavimo. Šta se desilo sa Vašim prvim
3 brakom?

4 O: Moj prvi brak je sklopljen bio novembra 1985. godine, a sporazumno je
5 razveden 1994., u oktobru mesecu, kol'ko se sećam.

6 P: Hvala Vam. Da li ste još uvek u kontaktu sa Vašom kćerkom Natašom?

7 O: Da, svakako. Bio sam sve vreme u kontaktu. Brak se razveo sporazumno,
8 dogovorom obe strane. Održano je samo jedno ročište u trajanju od pola sata,
9 rešenje je postalo pravomoćno, odrekli smo se prava žalbe. Potom smo zajedno
10 popili piće i rastali se kao ljudi, a sa kćerkom sam ostao u stalnom kontaktu i
11 redovno sam je posećivao tokom rata i nakon rata, a ona sada mene posećuje ovde.

12 P: A u junu 1996. godine, šta se desilo, u smislu Vaše profesionalne
13 karijere?

14 O: Pa, kada sam raspoređen u Glavni štab, u operativno odeljenje, bilo je
15 još trojica, ja mislim, oficira - pukovnika, zajedno sa mnom, koji su došli u
16 Glavni štab. Svi su bili komandanti brigada ili pukova. Mislim da je to bio
17 pukovnik Blagojević, pukovnik Lizdek i pukovnik Borovina. Svi su raspoređeni na
18 odgovarajuće dužnosti, koje su bile za položaj više nego što su imali kao
19 komandanti brigada - znači na položajnu grupu 8, a položajna grupa komandanta
20 brigade je 9. Ja sam bio raspoređen na ninu... na nižu dužnost - položajna grupa
21 10 - i proveo sam mesec dana, a potom sam tražio od generala Mladića odobrenje
22 za studentski dopust. On to nije prihvatio. Ja sam kasnije se obratio generalu
23 Milovanoviću, i on mi je dozvolio, i ja sam nakon mesec dana napustio Crnu

24

25

26

27

28

29

30

1 Rijeku, i najveći deo vremena sam provodio u Beogradu, radeći na doktorskoj
2 disertaciji.

3 P: Koliko ste dugo bili u Beogradu?

4 O: Pa, bio sam sve do novembra 1996. Povremeno i u Zvorniku, ali većim
5 delom u Beogradu.

6 P: 1996. godine, još uvek držeći se hronologije, da li je došlo do
7 nekakvih političkih promena u Republici Srpskoj?

8 O: Koliko se sećam, u septembru su bili izbori za predsednika republike,
9 i tada je za predsednika republike izabrana gospođa Biljana Plavšić. A da je
10 ranije - određenim sporazumima, ili pritiscima međunarodne zajednice -
11 dotadašnji predsednik Karadžić, odustao od kandidature i povukao se iz
12 političkog života.

13 P: Da li ste Vi imali ikakve veze sa bilo kôm političkom partijom u to
14 vreme?

15 O: Nisam bio član nijedne partije, i nisam ni sa kim održavao političke
16 odnose. Nisam se bavio politikom.

17 P: A šta se desilo, u smislu strukture Vojske Republike Srpske, nakon
18 što je izabran novi predsednik?

19 O: Pa i pre nego što je izabran novi predsednik, nakon rata vojska je
20 morala da izvrši određene formacijske promene i reorganizaciju, da smanji svoje
21 brojno stanje, da se uradi nova formacija mirnodopske vojske, a i da se planira
22 i ratna vojska. U sklopu toga, bilo je potrebno da se Glavni štab preimenuje u
23 Generalštab, kao što je to uobičajeno, i u tu svrhu je predsedni... odnosno
24 predsednica republike, zahtevala sednicu Vrhovne komande i preimenovanje Glavnog
25
26
27
28
29
30

1 štaba u Generalštab. A to bi podrazumevalo i određene personalne promene, jer je
2 već tada bilo naznaka da postoje optužnice, i protiv generala Mladića, i da on
3 na toj dužnosti više ne bi mogao ostati. To su moje informacije koje sam ja tad
4 imao.

5 P: A šta se s Vama desilo?

6 O: Pa, negde početkom novembra, moj brat Nenad je stupio sa mnom u
7 telefonsku vezu, i rekao mi je da me već dva dana traži Vasić, načelnik Centra
8 javne bezbednosti Zvornik, da mi prenese neku poruku, i da mu se javim. I ja sam
9 se javio gospodinu Vasiću.

10 P: A šta je onda tô pokrenulo, kakav lanac događaja?

11 O: Vasić mi je rekao da me traži predsednik republike, da se javim na
12 Pale, da ima planiran neki sastanak, i da je pozvan još veći broj oficira iz
13 Vojske Republike Srpske. Detalje i svrhu sastanka mi nije rekao.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Izvinjavam se, samo da bi bilo jasno,
15 da li govorimo o novembru 1995?

16 G. HAYNES: [simultani prevod] 1996.

17 P: Jeste li otišli?

18 O: Da, jesam. Otišao sam.

19 P: Kako je izgledao taj sastanak?

20 O: Pa, prvo, to je bilo jedno iščekivanje. Ja kad sam došao gore, sreo
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam gospodina Peru Čolića, pukovnika, koga sam ranije u toku rata jedanput video
2 - ništa o njemu nisam znao; Pukovnika Josipovića, Dragana, koji je bio komandant
3 Ilijaške brigade, kod Sarajeva - njega sam ranije poznavao; zatim jednog čoveka
4 iz državne bezbednosti, koji je meni nekad bio profesor istorije u gimnaziji -
5 Mile Renovica. Čekalo se da dođe general Grubač, čini mi se i general Talić i
6 još nekoliko pukovnika, i da treba da se sa svimâ tim starešinama održi
7 sastanak, jer je predsednica planirala određene personalne promene u okviru
8 Generalštaba.

9 A prethodno je bila zakazana sednica Vrhovne komande, na kojoj se nije
10 niko pojavio iz tadašnjeg Glavnog štaba.

11 P: Šta se dogodilo na tom sastanku?

12 O: Pa, mi smo do iza ponoći sedili u jednoj većoj prostoriji. U kabinetu
13 kod predsednice bili su lj...ljudi iz vrha republike, i negde posle 12.00 sati
14 noću, čini mi se, pozvali su Peru Čolića i Josipovića u tu prostoriju, kod
15 predsednice. Zadržali su se izvesno vreme, zatim su svi došli u tu veliku
16 prostoriju, i predsednica Biljana Plavšić je saopštila odluke koje su oni doneli
17 na tom zajedničkom sastanku, na kome ja nisam bio prisutan.

18 P: Kakve je to imalo posledice po Vas?

19 O: Predsednica je saopštila da je odlučila da Peru Čolića unapredi u čin
20 generala, i da ga postavi za načelnika Generalštaba - prethodno preimenujući
21 Glavni štab u Generalštab - Josipovića takođe, u čin generala je u... proizvela, i
22 postavila za zamenika načelnika, a meni su saopštili da sam postavljen za
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pomoćnika načelnika Generalštaba za moral, verska i pravna pitanja. I
2 predsednica je tražila mišljenje, odnosno naše reakcije. Ja sam se jedini javio
3 i rekao da smatram da u Vojsci Republike Srpske postoji puno kvalifikovanih i
4 iskusnijih oficira, da nije trebalo žuriti sa odlukama, da ja ovu funkciju ne
5 obožavam mnogo, ali ću obavljati funkciju i dužnost, koju god mi odrede i
6 naredbe. Njen odgovor je bio: "Vi to možete, Vi to znate i ostaće tako."

7 G. HAYNES: [simultani prevod] Mislim da je gospodin McCloskey tu donekle
8 nezadovoljan. Vjerojatno se radi o prevodu ove dužnosti na koju ste imenovani.

9 P: Molim Vas, da nam ponovite polako o čemu se radi, da prevodioci imaju
10 vremena da to kažu.

11 O: U prevodu, postao sam Gvero, pomoćnik za moral, verska i pravna
12 pitanja.

13 P: A čin? Da li je došlo do promene u činu?

14 O: Ne, ne, ostao sam u činu pukovnika.

15 P: O ovom ste vjerojatno govorili, ali da li ste Vi razumjeli zbog čega
16 je nova predsjednica smatrala da je neophodno da se, u znatnoj mjeri, promijene
17 ljudi koji su bili u komandi Glavnog štaba - poslije, Generalštaba?

18 O: Pa, ja mislim da je bila opšte poznata stvar u Republici Srpskoj da
19 je skoro tokom celog rata postojala određena, ne bih rekao netrpeljivost, ali
20 nerazumevanje između predsednika republike i komandanta Glavnog štaba, što je

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rezultiralo određenim problemima u rukovođenju i komandovanju vojskom; da je
2 bilo pokušaja, od strane predsednika, da smeni komandanta Glavnog štaba, da niko
3 nije prihvatio tu dužnost - ne znam iz kog razloga - a, da je nakon rata bila
4 neminovna reorganizacija. A pošto se general Mladić nije odazvao na sastanak
5 Vrhovne komande, na kojoj je... na kom je trebalo, i uz njegovo prisustvo, i
6 verovatno prisustvo nekih drugih generala, ovo pitanje da reši. Pošto se on nije
7 pojavio, predsednica je odlučila da to reši bez njega.

8 P: Jeste li shvatili zbog čega su Vas baš izabrali za tu dužnost, koja
9 je Vama određena?

10 O: Pa, bila nas je četvorica ukupno, i išli su nekim redosledom.
11 Verovatno sam ja bio tu jedini, i tu sam postavljen. Da je još neko bio iza
12 mene, verovatno bi bio on na nekoj sledećoj dužnosti.

13 P: Po Vama, je li to bilo unapređenje?

14 O: U smislu ranga, dužnosti i funkcije - jeste.

15 P: Kakve su bile reakcije na sve te promene?

16 O: Pa bilo je to jedno mučno vreme, jedna teška situacija. Komandant
17 Glavnog štaba do tada, general Mladić, je bio u Crnoj Rijeci. Nije želeo nikakve
18 kontakte sa predsednicom, odbijao je primopredaju dužnosti. Nas četvorica smo
19 jedno vreme bili na Palama, imali smo komunikaciju sa određenim korpusima.
20 Pojedini korpusi su nam šls... slali izveštaje, nama, pojedini u Glavni štab, a

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 neki i jednima i drugima. Bilo je različitih komentara u medijima, bilo je i
2 tekstova koji su bili lične prirode, upućeni na imena nas četvorice koji smo
3 postavljeni u taj Generalštab, tako da mi nije prijatno sećat' se tih... tih dana.

4 P: Kako su Vas, u štampi, opisivali?

5 O: Pa, bilo je nekih tekstova, sećam se da me je kóerka zvala iz
6 Beograda, i pitala šta se dešava i o čemu je stvar. Nisu to bili tekstovi
7 uvredljive prirode, bili su u smislu prekoračenja nekih mojih uobičaj... odnosno
8 vojnih normi i uobičajenog ponašanja, ili isticanje prevelike ambicioznosti. Ali
9 nije bilo nekih ocena na uštrb moje ličnosti ili mojih stručnih kvaliteta, dok
10 je na imena drugih ljudi upućivano kritika, u smislu nepoznava...nepoznavanja
11 struke, nekompetentnosti, itd.

12 P: Gdje se taj novi štab smjestio?

13 O: Pa, pošto je uspelo da se organizuje jedan sastanak, na Palama, na
14 kôm je bio prisutan, sigurno se sećam, general Milovanović, general Tolimir - da
15 li je još bio neko nisam siguran - gde je dogovoreno da, umesto Mladića,
16 primopredaju dužnosti između Pere Čolića obavi Milovanović, general. Sačinjen je
17 plan obilaska jedinica i primopredaje dužnosti, i Generalštab se preselio u
18 Bijeljину, a potom i ostali oficiri koji su bili u Crnoj Rijeci, osim generalâ,
19 koliko se sećam.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, samo trenutak.
2 Izvolite, gospođo Fauveau.
3 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Radi se samo o tome da se u transkriptu,
4 na strani 23, red 5, pojavilo ime mog klijenta. Ja sam sigurna da svjedok nije
5 spomenuo ime mog klijenta.
6 G. HAYNES: [simultani prevod] Slažem se. Svjedok je rekao general
7 Milovanović.
8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Vi će te nam potvrditi to,
9 gospodine Pandureviću. Da, vidim da ste i klimnuli glavom.
10 SVJEDOK: Jeste, časni Sude, tačno.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Možete nastaviti. Hvala, gospođo
12 Fauveau.
13 G. HAYNES: [simultani prevod]
14 P: Da li ste ostali na mjestu pomoćnika komandanta za moralne i pravne
15 poslove, ili ste dobili neki drugi čin, to jest, neki drugi položaj?
16 O: Pa, ubrzo posle tog... tih imenovanja, usledilo je formiranje 5.
17 korpusa sa sedištem u Sokocu, i general Josipović je želeo da pređe na tu
18 dužnost, odnosno nije mu odgovarala dužnost zamenika načelnika, i onda je upućen
19 predlog predsednici da on bude postavljen za komandanta 5. korpusa, a mene da
20 postave za zamenika načelnika Generalštaba. I to je i urađeno, čini mi se, negde
21 u decembru 1996.
22 P: Drugog avgusta 1997. godine, da li ste se tada oženili sa svojom
23 sadašnjom suprugom Danijelom?
24 O: Da, jesam.
25 P: Jeste li ostali u komandi Generalštaba u Bijeljini?
26 O: Jesam.
27 P: Do kad?
28 O: Do septembra. U septembru sam o'šo u Beograd, u Školu nacionalne
29
30

1 odbrane.

2 P: Samo da bude jasno, u septembru 1997?

3 O: Da.

4 P: Zbog čega ste u tu školu otišli u septembru 1997. godine?

5 O: Pa, to je vreme kada počinju školske godine, pa tako i u vojnim
6 školama. Mi smo, negde u junu 1997. godine, dostavili predlog i spisak oficira
7 iz Vojske Republike Srpske, koji bi se školovali u Beogradu, i to u Komandno-
8 štabnoj akademiji - mislim, 30 imena, 30 oficira; i u Školu nacionalne odbrane -
9 šest. Među tih šest, bio sam i ja.

10 Međutim, dobili smo potvrdu da je sve oko toga u redu, ali dan ili dva
11 pre početka školovanja, došao je jedan akt iz Beograda, nepotpisan, u kom je
12 stajalo da u Komandno-štabnu školu može da ide trinaest ljudi, a u Školu
13 nacionalne odbrane može da ide jedan, al' to nije bilo moje ime.

14 P: Da li znate ko je bio na tom spisku?

15 O: Na tom spisku je bio Novak Đukić iz 1. krajiškog korpusa, pukovnik.

16 P: Ko je onda određivao ko će ići?

17 O: Ja ne znam tačno ime čoveka koji je to uradio, ali sam siguran da je
18 neko uradio od visokih oficira iz Glavnog štaba, onog ratnog sastava. Ali je to

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokriveno odlukom načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije.

2 P: I onda, šta ste uradili u vezi s time?

3 O: Na inicijativu načelnika Generalštaba, generala Čolića, zatražen je
4 sastanak kod generala Perišića, a potom je bio i sastanak kod predsednika
5 Miloševića. Bili su prisutni predsednik Skupštine Republike Srpske, predsednik
6 Vlade, ministar odbrane, bio je, mislim, general Savčić, normalno, Pero Čolić i
7 ja, i bio je načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije, general Perišić. I na tom
8 sastanku, pošto, navodno, general Perišić nije mogô da odluči sam, odlučeno je
9 da svi idu u školu po spisku koji je ranije dostavljen, i koji je bio ranije
10 odobren. Tako da sam ja, sa sedam dana zakašnjenja, i ostali, upućeni na
11 školovanje.

12 P: Koliko dugo ste bili u školi za narodnu odbranu, i kada ste završili
13 školu, kakvu ste titulu dobili?

14 O: Ta škola, po planu i programu školovanja, traje godinu dana. Završava
15 se polaganjem ispita i izradom diplomskog ispita, i to u julu mesecu. Ja sam
16 položio sve ispite i ostao je još diplomski. I to jutro, kada sam se spremao da
17 branim diplomski, načelnik Škole nacionalne od...odbrane, general Jagoš
18 Stevanović, mi je rekao da će njegov zamenik da mi saopšti neku odluku, a ta je
19 odluka bila da se meni odlaže odbrana diplomskog ispita za narednih petnaest
20 dana.

21 P: Zbog čega se to dogodilo?

22 O: Navodno, zbog pokretanja vojno-disciplinskog postupka protiv mene,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zbog od... navodnih zloupotreba u vezi dodele stana. Ja znam da je, pre tog
2 događaja možda mesec dana, bila jedna ekipa iz Generalštaba Vojske Jugoslavije,
3 bila su trojica pukovnika - jedan iz uprave bezbednosti, jedan iz pravne uprave
4 i ne znam treći je... ko je bio. Razgovarali su sa mnom uz prisustvo načelnika
5 škole, u vezi mog zatheva koji sam podnio, da mi se u skladu sa zakonom dodeli
6 proširenje stana jer mi je žena tada bila trudna i za dva il' tri meseca se
7 trebala poroditi, i ja sam podnio zahtev, i na taj način sam trebô dobiti veći
8 stan.

9 Oni su tražili od mene da potpišem neku izjavu i biće sve u redu. Ja sam
10 to odbio i oni su otišli, i nakon toga je usledila meni zabrana polaganja
11 diplomskog ispita i pokrenut je vojno-disciplinski postupak.

12 P: Šta je bilo sa njima?

13 O: To je trajalo, to ima svoju proceduru. Prvo se to rešava - nisam
14 pravnik ali kol'ko shvatam - u okviru nadležnosti vojnih starešina, a potom
15 vojno-disciplinski tužilac podnosi optužni predlog, zakazuje se rasprava. Kad je
16 trebala ta rasprava da se održi, tužilac koji je podnio optužni predlog nije se
17 pojavio. Pojavio se drugi i rekao je da povlači optužni predlog, tako da je to
18 završeno i bez suđenja. I nakon šest meseci, od onog dana kad sam trebô
19 polagat' diplomski, ja sam polagao diplomski 27. januara 1999. godine, i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 diplomirô sam sa odličnom ocenom i organizovana je mala svečanost uručenja
2 diplome i vojničke sablje.

3 P: Spomenuli ste da je, u vreme kada ste trebali da diplomirate, žena
4 Vam bila trudna. Jesu li se blizanci Vama rodili 27. jula 1998?

5 O: Da, jesu.

6 P: Prošli smo kroz razna Vaša unapređenja. Recite da li ste se povukli u
7 penziju iz Vojske Jugoslavije 2002. godine.

8 O: Da. Meni je čin u Vojsci Jugoslavije priznat kasnije nego svima
9 ostalima, i to na osnovu ukaza predsjednika Savezne Republike Jugoslavije,
10 gospodina Koštunice. Znači, bio sam u činu pukovnika u Vojsci Jugoslavije šest
11 godina i ispunjavao sam sve zakonske uslove da mi bude verifikovan čin u Vojsci
12 Jugoslavije, što je učinjeno 2001., a u invalidsku penziju sam upućen 2002.
13 godine.

14 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala. Sada ćemo poći na pauzu.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] 25 minuta pauze.

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim da ustanete.

17 ... Početak pauze u 10.22h

18 ... Sjednica nastavljena u 10.52h

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sedeti.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, izvolite.

21 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsedniče.

22 P: Kada ste Vi, u vezi ovoga što ste nam pričali danas, prvi put saznali
23 da postoji optužnica, pred ovim Sudom, protiv Vas?

24 O: Pa, kada su počele da se podižu optužnice protiv različitih ljudi,
25
26
27
28
29
30

1 postojale su razne špekulacije i glasine o tome ko bi mogô biti optužen. Bilo je
2 raznih sumnji da moguće da postoje tajne optužnice, ali ja sam saznao javno da
3 sam optužen, u decembru 2001. godine.

4 P: I kako ste se osećali kad svi su to saznali?

5 O: Osećao sam se grozno, vrlo neprijatno. To je bila, praktično,
6 prekretnica u mom životu. To je nešto što je, u potpunosti, na drugi način
7 definisalo moje životne puteve, od tada, pa evo do danas.

8 P: Gde ste bili, i u kojim okolnostima ste se nalazili, u decembru 2001.
9 godine?

10 O: Ja sam, u decembru 2001. godine, službeno bio načelnik Centra za
11 vojno-strategijske studije i istraživanja, a i živeo sam normalno, funkcionisao,
12 kretao se, bio na javnim mestima, ništa posebno.

13 P: Kakva je bila Vaša porodična situacija?

14 O: Pa, živeo sam sa suprugom i dva sina, u zajedničkom domaćinstvu. Oni
15 su imali tri godine. Bili su mali da bi mogli bilo šta da razumeju, da im ja
16 objasnim svoju situaciju. Smatrao sam da je važno da bar godinu-dve dana, na
17 izvestan način, provedem sa njima - da pokušam, kad oni malo odrastu, da im
18 objasnim o čemu je reč - ali nikada nisam imao iluzija da se neću morati
19 pojaviti pred Sudom i na ovakav način braniti se od optužbi koje su mi stavljene
20 na teret.

21 P: Molim Vas da ponovite ovo što ste upravo rekli, poslednju rečenicu,
22 jer, čini mi se, da postoji mogućnost da ste Vi, ustvari rekli potpuno suprotno
23 od onoga kako je to prevedeno. Da li ste mislili da ćete morati da se pojavite
24
25
26
27
28
29
30

1 pred Sudom?

2 O: Svakako da sam mislio i da sam znao da se moram pojaviti pred Sudom -
3 kažem, tu nisam imao iluzija nikakvih - ali sam smatrao da mi je potrebno neko
4 vreme, čisto zbog dva sina. Inače da sam kojim slučajem ostao neoženjen drugi
5 put, ne bi' ni jednog trenutka časio, nego bih odma' kad sam čuo za optužnicu
6 došao u ovaj Sud.

7 P: I nakon što ste saznali da ste imenovani u optužnici, kako ste onda
8 nastavili da živite?

9 O: Pa, počeo sam da živim povučeno, smanjio sam broj kontakata sa
10 ljudima, nisam se pojavljivao na javnim mestima. Uglavnom sam bio sa porodicom.

11 P: A koliko ste ostali sa suprugom i sa decom?

12 O: Pa, možda jedno pola godine od objavljivanja optužnice bili smo
13 neprekidno zajedno, a potom sam ja živeo u jednom iznajmljenom stanu u
14 neposrednoj blizini svog stana, i možda svakih dvadeset dana ili mesec dana oni
15 su mene posećivali i boravili k... sa mnom po jedno tri-čet'ri dana.

16 P: Kako ste na kraju rešili to pitanje oko sinova?

17 O: Pa, već kada su oni mogli da razumeju - pošto deca danas i preko
18 video igrice i filmova i svega, sreću se sa različitim stvarima - pokušao sam im
19 objasniti kompletnu situaciju. Da li su to oni u potpunosti razumeli ili nisu -
20 nisam siguran - al' mislim da danas to potpuno razumeju, mada je to vreme za

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 njih bilo vrlo teško. Svaki taj sastanak i rastanak je, posebno izazivao posebnu
2 vrstu emocija.

3 P: I šta je bilo odlučujuće za Vas, u smislu Vaše odluke da se predate?

4 O: Pa, kao što sam rekao, vreme koje sam proveo sa svojom porodicom od
5 objavljivanja optužnice pa do dolaska u Haš...ki sud bilo je, po mojoj proceni,
6 dovoljno vreme da može porodica razumeti situaciju i da mogu nastaviti živeti
7 sami, bez mene. I odlučio sam da dođem ovde i da se uključim u ovaj proces.

8 P: Dajte sada, onda da se, unutar toga perioda, malo vratimo. Recimo, do
9 2002. je završeno suđenje Krstiću. Da li ste Vi dosta informacija prikupili u
10 vezi toga?

11 O: Ja mislim da medijski, pre svega na televiziji, suđenje generalu
12 Krstiću nije bilo praćeno i zastupljeno - možda, u pojedinim periodičnim
13 izveštajima. Pročitao sam u novinama delove njegovog intervjua koji je dao
14 Tužilaštvu. Pratio sam suđenje predsedniku Miloševiću, jer je i bilo tamo
15 određenih stvari koje su se ticale Srebrenice. Povremeno sam pratio izveštaje sa
16 suđenja Blagojeviću i Jokiću. Mislim da sam pratio Obrenovićevo davanje izjave
17 pre i...izricanja presude. Video sam određene snimke koji su pustani /sic/ ovde
18 tokom suđenja, i to s... to je bilo prvi put da sam video te slike ljudi u
19 Potočarima i neke druge slike koje su bile prikazane ovde.

20 U međuvremenu sam došao i da /?do/ izveštaja gospodina Richarda Butlera,
21 tako da sam imao prilično jasnu sliku o svim događajima.

22 P: Samo da se osvrnemo na nekoliko stvari koje ste tu rekli. Za vreme
23 suđenja u predmetu *Krstić*, da li ste Vi mogli to suđenje da pratite preko
24 televizije?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, nije... nije prenošeno, kao što je prenošeno suđenje Miloševiću.
2 Možda je bio neki izveštaj, novinarski, i možda u... nešto u pisanim medijima, ali
3 se nije mogla steći jasna slika o toku tog suđenja - bar ja nisam.
4 P: A odakle ste dobili kopiju izveštaja vojnog analitičara Richarda
5 Butlera?
6 O: Taj izveštaj mi je dao gospodin Savčić Milomir.
7 P: Da li se sećate kad Vam je on to dao?
8 O: Ja mislim da je to bilo negde polovinom 2001. godine.
9 P: A kad ste to pročitali, šta ste mislili o tome?
10 O: Pa, ja sam bio prosto zapanjen koje se sve činjenice i podaci nalaze u
11 tom izveštaju. Moja saznanja, u odnosu na taj izveštaj, možda su bila 10% o svim
12 tim događajima. Ja, izvan... odnosno, pre čitanja tog izveštaja, nisam imao ni
13 saznanja ni predstavu o događajima oko evakuacije iz Potočara, oko
14 zarobljavanja, transporta zarobljenika, i tako dalje.
15 P: Otprilike, kad ste prvi put videli izveštaj Richarda Butlera, da li
16 ste Vi tada bili u kontaktu sa generalom Živanovićem?
17 O: Da, ja sam bio povremeno u kontaktu sa generalom Živanovićem. Pošto je
18 on pčelar, i stalno je neke košnice pravio i tražio dasku, a jedan moj rođak -
19 bivši vezista iz Drinskog korpusa - je imô neku fabriku za obradu drveta, pa me
20 je stalno molio da od njega dobije određeni materijal. Tako da smo bili u
21 kontaktu, a prilikom tih kontakata, pričali smo i o nekim ratnim događajima.
22 P: Da li ste saznali da on ima određene veze?
23 O: Ja sam znao da ima kontakte sa Haškim tribunalom, to mi je on rekao.
24
25
26
27
28
29
30

1 Znao sam da je imao u posedu određene dokumente, koje je ponio sa sobom iz
2 komande korpusa, i mislim da je te dokumente kasnije i stavio na raspolaganje u
3 Tužilaštvu. Znam da je sa njim Tužilaštvo obavljalo više razgovora. Znam da su
4 razni novinari dolazili kod njega. I ja sam bio kod njega par puta, u Valjevu,
5 gde on živi.

6 P: I da li ste njemu rekli o Vašoj reakciji na taj izveštaj Richarda
7 Butlera?

8 O: Da, pričali smo i o tome.

9 P: I da bi sad ovo stavili potpuno u kontekst - tad, kad ste pročitali
10 izveštaj Richarda Butlera, i tad, kad ste o tome razgovarali sa generalom
11 Živanovićem - da li ste Vi tada znali da protiv Vas postoji optužnica?

12 O: Ne, nisam znao da postoji optužnica. Sumnjao sam, ali nisam znao da
13 postoji.

14 P: Da li ste dobili nekakve sugestije od generala Živanovića, u vezi te
15 Vaše reakcije na izveštaj Richarda Butlera?

16 O: Pa, moje reakcije, u vezi sa tim izveštajem, su se uglavnom ticale
17 dokumenata koji se pominju u izveštaju - a sačinio sam ih ja - i smatrao sam da
18 su tumačenja tih izveštaja i dokumenata pogrešna. Takođe sam smatrao da su
19 određeni doktrinarni stavovi JNA i VRS pogrešno protumačeni. U sve činjenice
20 nisam mogao da se upustam /sic/ jer ih nisam poznavao, pa smo vezano sa time,
21 razgovarali Živanović i ja.

22 P: I šta je on predložio da Vi treba da uradite u vezi toga?

23 O: Pa, gospodin Živanović je malo neobičan sagovornik - mislim da će
24
25
26
27
28
29
30

1 se i gospodin McCloskey složiti s tim - i on je imao neke svoje predloge. On je
2 rekao: "Treba b...biti njima što bliže, što bliže izvoru informacija, što bliže
3 pretnji koja sledi čoveku, da bi se lakše od nje branio."

4 P: I na koga je on mislio?

5 O: Pa, verovatno je mislio da je bolje, na vreme, imati kontakte sa
6 ljudima iz Tužilaštva, nego pustati /sic/ da stvari idu same svojim tokom. Da li
7 je on bio u svemu tome iskren il' nije, ja ne mogu potpuno suditi.

8 P: I da li je on imao bilo kakav način na raspolaganju, da sprovede tu
9 sugestiju?

10 O: Mislim da je on rekô da on u svakom trenutku može uspostaviti kontakt
11 i da ima telefone ljudi iz Haškog tribunala, i kad je u pitanju on sam i optužbe
12 za Srebrenicu, kao i kada je reč o istraživanju zločinâ koje su p... učinili
13 Muslimani nad Srbima u Podrinju.

14 P: I da li je to uradio?

15 O: Da.

16 P: A otprilike, koliko je to bilo nakon što ste Vi razgovarali s njim o
17 izveštaju Richarda Butlera?

18 O: Pa, ja se sećam da je do jednog sastanka došlo - a verovatno bi do tog
19 sastanka došlo i da nije bilo izveštaja gospodina Richarda Butlera - u oktobru
20 mesecu 2001. godine, sa osobama za koje ja tada nisam ni poznavao, ni znao

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imena, ni znao čime se bave, a bili su na... u vezi sa gospodinom Živanovićem. A
2 reč je o gospođi ili gospođici Gilleece i njenom timu.

3 P: I koga ste Vi povelili na taj sastanak?

4 O: Ja sam prvo se sastao sa gospodinom Živanovićem u njegovoj kući ili
5 stanu, i sa mnom je pošô gospodin Sarapa Đorđe, a došô je takođe i moj brat
6 Petar, koji nije bio neposredno uključen u bilo kakve razgovore.

7 P: I koliko ste Vi poznavali dugo gospodina Sarapu, od pre tog oktobra
8 2001?

9 O: Pa, koliko se sećam, znao sam ga najmanje tri godine pre toga, mislim
10 iz onoga perioda kada su /?je/ protiv mene pokrenut' vojno-disciplinski
11 postupak, i kada sam pred Vrhovnim vojnim sudom vodio sporove u vezi stana.

12 P: A kakve je on imao veze s tim?

13 O: Mislite sa sastankom sa Živanovićem, ili sa ovim prethodnim o čemu sam
14 govorio?

15 P: Sa tim disciplinskim postupkom?

16 O: Pa, ja uvijek uvažavam struku, i za takvu vrstu disciplinskog postupka
17 imao sam pravo na advokata. Nisam hteo uzeti nijednog vojnog advokata. Na
18 preporuku jednog mog prijatelja ja sam došao do gospodina Sarape, i ja sam njega
19 uključio. Rečeno mi je da je došô iz Hrvatske - a da se niko ne naljuti - ja
20 nisam volio imati kontakte sa advokatima koji kažu: "Imam vezu u sudu, ja ću to
21 završiti." Hteo sam sa nekim koga uopšte ne poznam.

22 P: I zašto ste njega povelili na taj sastanak sa gospođom Gilleece?

23 O: Glavni razlog zašto je on pošao sa mnom na taj sastanak, bilo je da se
24 sretne sa Živanovićem, i da Živanović ispriča prirodu svojih kontakata sa
25
26
27
28
29
30

1 Haškim tribunalom i sa Tužilaštvom, a da Đorđe, kao pravnik, oceni pravne
2 aspekte tih kontakata i način na koji se to realizuje. A onda je, posle, ostao i
3 na tom sastanku koji je bio sa gospođom Gilleece.

4 P: A u kakvom ste se objektu sastali sa gospođom Gilleece?

5 O: Pa, posle susreta sa gospodinom Živanovićem, on nam je rekao u koji
6 objekat da idemo. Odnosno, išao je autom ispred nas i doveo nas je do jednog
7 restorana koji se zvao čini mi se "Peti Puk", a rekao je da je sa gospođom
8 Gilleece dogovorio sastanak na nekom drugom mestu i da odlazi po nju, i da će
9 ona doći tu.

10 P: U koliko sati ste Vi stigli tamo?

11 O: Pa ja ne znam, možda smo u restoranu bili negde oko 11.00 časova,
12 nisam... nisam siguran, ali je... bilo je sigurno pre podne.

13 P: A koliko dugo, nakon što ste Vi stigli, je stigla gospođa Gilleece?

14 O: Ubrzo, ne zadugo; nakon možda petnaestak-dvajes /sic/ minuta.

15 P: I ko je bio s njom?

16 O: Po mom sećanju, bile su tu tri osobe; gospođica ili gospođa Gilleece,
17 izvesni major Kanadske vojske - ne znam mu ime, i jedna ženska osoba -
18 prevodilac, iz Beograda.

19 P: A da li ste znali njeno ime?

20 O: Ona se je predstavila, mislim da se zvala Vesna.

21 P: I da bi nju stavili u kontekst, Vi sada dosta dobro govorite engleski,
22 generale Pandureviću - 2001., da li ste govorili engleski?

23 O: Ja sam odavno pokušavao da progovorim engleski, iako smo u osnovnoj i
24
25
26
27
28
29
30

1 srednjoj školi učili ruski, al' sam još od Slovenije pohađao kurseve osnovnog
2 znanja engleskog jezika - al' tokom rata to se dosta zaboravilo. Ali sam znao i
3 osetio da prevodilac Vesna ne vlada vojnim pojmovima, jer je to specifična
4 oblast, i složićete se da je vrlo teško za onoga ko nije vojno lice takve
5 pojmove prevoditi na strani jezik.

6 P: I šta ste Vi uradili kada je gospođa Gilleece sa svojom pratnjom
7 stigla u restoran?

8 O: Mi smo već ranije sedili za jednim stolom, imali poručeno piće.
9 Normalno smo ustali i pozdravili se, upoznali, i seli smo svi zajedno za jedan
10 sto.

11 P: I šta ste radili?

12 O: Pa, kao i obično, general Živanović je počeo svoj teatralni nastup sa
13 širokim uvodima i objašnjenjima koja sam i ja vrlo teško razumeo - a gospođica
14 Gilleece, verujem nikako - da bi smo došli do one osnovne teme, a to je da mi
15 pružimo informacije koje imamo u vezi zločina nad Srbima u Podrinju, a te
16 informacije zanimaju gospođicu Gilleece, kao i da ja iznesem neka svoja
17 zapažanja vezano o događajima u Srebrenici jer je to bila inicijativa i
18 gospodina Živanovića koji je smatrao da svi timovi, bez razlike koje istrage
19 vode, imaju međusobne kontakte i vrše razmenu informacija.

20 P: Jeste li ručali?

21 O: Prvo je počelo sa pićem. Kasnije je domaćin, odnosno vlasnik kafane,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 spremio ručak, i taj ručak je trajao prilično vremena.

2 P: Koliko dugo ste ostali u tom restoranu?

3 O: Pa, mi smo, jedno vreme sedili, ručali, razgovarali. Zatim bi ustali,
4 pa malo šetali oko tog objekta, razgledali neke stare objekte ili nešto u... kao
5 etno... predmeti stari, neka peć za pečenje hleba i ne znam šta je već imô taj
6 gazda tu. A ukupno smo se zadržali u tom prostoru negde uveče do 18.00 časova,
7 dok se nije pojavila svadbena povorka sa svatovima i mladom, i mi smo se
8 preselili sa druge strane, u privatni prostor vlasnika kafane.

9 P: Koliko dugo ste ostali tamo?

10 O: Pa, to je bio nastavak prethodnih aktivnosti, možda negde do 21.00-
11 22.00 sata, nisam siguran, al' noć je bila već.

12 P: Mi smo dobili zabilješku, a uskoro ćemo je detaljno pogledati - tu su
13 događaji u periodu od 10 sati zapravo pokriveni. Je li tako?

14 O: Pa otprilike, možda sat manje ili tu negde.

15 P: Tokom tog vremena, jeste li pili alkohol, svi vi?

16 O: Pili smo svi. Ne znam da li je moj brat Petar, pošto nije bio s nama
17 za stolom zajedno, al' svi smo pili, uključujući i mene, jer sam smatrao da bi
18 bilo /?neprikladno/, iako nisam čovek koji voli alkohol.

19 P: A gospođa Gilleece?

20 O: Pa, pila je i ona.

21 P: A Vesna, prevodilac?

22 O: Jeste, i ona.

23 P: I da li ste bili svjesni toga da je neko vodio bilješke o tome o čemu
24
25
26
27
28
29
30

1 se razgovaralo, ili niste?

2 O: Da, bio sam svestan. U jednom trenutku je gospođa Gilleece uzela jedan
3 blok A4 formata, i povremeno je u njega beležila ono o čemu smo razgovarali.

4 P: Možete li nam dati neku predstavu o tome kako se taj razgovor u
5 trajanju od 10 sati odvijao? Šta se zbivalo, kako je to teklo?

6 O: Pa, na samom početku - nakon upoznavanja i nekih uvodnih obraz...
7 objašnjenja gospodina Živanovića i priče tako, možda, nekim uobičajenim stvarima
8 i načelnim stvarima - ja sam, u trajanju možda od sat i po vremena, pokušao
9 objasniti u osnovnim crtama događaje i moja saznanja iz perioda jula 1995.
10 godine, a kasnije bi prešli na davanje informacija koje su zanimale gospođicu
11 Gilleece, u vezi zločina nad Srbima.

12 P: Da li je to sve bilo u obliku jednog razgovora, intervjuja, ili se
13 radilo o nečem što vas je podsjećalo na okrugli sto, ili kako je to izgledalo?

14 O: Pa, vrlo je bilo teško kontrolisati sam tok razgovora, posebno zbog
15 gospodina Živanovića, a i mislim da prevodi nisu bili u suštini adekvatni, pa je
16 i to izazivalo dosta prekida i konfuzije.

17 Ja sam jednog trenutka pomislio: "Bolje da nisam uopšte dolazio," jer ja
18 ne volim stvari koje se ne odvijaju jednim uobičajenim načinom i procedurama
19 koje su uobičajene.

20 P: Kada se sve to završilo, da li su Vam dali priliku da pročitate
21 zabilješke gospođe Gilleece, da Vam budu prevedene? Da li Vam je bilo ponuđeno,
22 recimo, da Vam pošalju jedan primjerak kako biste ga Vi odobrili?

23 O: Ne, ni u kom slučaju. Ja ne znam i ne sećam se kada je taj blok na
24 koji je beleženo iščezao iz mog vidnog polja, i nisam ni smatrao toga trenutka

25

26

27

28

29

30

1 da će to biti preneseno u bilo... u obliku kakve zabeleške, čak sam i sumnjao da
2 će to biti uopšte prosleđeno bilo kome.

3 P: Kada ste prvi puta saznali da je nešto bilo napravljeno u odštampanom
4 obliku neke zabilješke sa tog vašeg sastanka?

5 O: To sam saznao ovde, u sklopu obelodanjenog materijala vezano za ovaj
6 predmet.

7 G. HAYNES: [simultani prevod] U redu. Da sada pređemo na te zabilješke.
8 Do sada smo se koristili redigiranom verzijom. Ukoliko dođe do toga da je
9 potrebno voditi pravnu raspravu o tome, mislim da bi to bilo najbolje sada
10 napraviti, jer bih ja zamolio da sa generalom Pandurevićem prođemo kroz
11 neredigiranu verziju koja je u sistemu elektronske sudnice pod brojem 7D1154, pa
12 ako ima nekih komentara ja ću pričekati.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Tužilaštvo se slaže s tim pristupom. Ako
15 Vijeće želi znati zbog čega su redigirane te zabilješke - svi to znaju, naravno
16 - ali s obzirom da je general ovdje kao svjedok, onda bi najbolje bilo da se
17 koristi potpuni dokument.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

19 Gospodine Haynes?

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja sam očekivao upravo ovakav odgovor.
21 Čekao sam prigovore od mojih kolega iza mene, vidim da ih nema - to jest ne
22 vidim da ih nema ali čujem da ih nema - dakle, mogu nastaviti.

23 Dokument 7D1154 bi zamolio da se učitava u elektronsku sudnicu. Generalu ću
24 dati verziju na papiru, a ja sam njoj dodao brojeve paragrafa da bih olakšao
25 rad. Nemam ništa protiv ako gospodin McCloskey provjeri, kako bi vidio da tu

26

27

28

29

30

1 nema ništa sumnjivo, jedino što sam dodao su brojevi.

2 Ja se izvinjavam. Ja sam opisao P2408 kao neredigiranu verziju, a to je,
3 zapravo, redigirana, a 7D1154 je neredigirana verzija.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, molim.

5 [Sudije vijećaju]

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, gospodine McCloskey,
7 praksa u ovoj sudnici je bila da se ne emitiraju u javnost tekstovi u kojem su
8 navedena imena članova osoblja Međunarodnog suda, prevodilaca, i tako dalje. Mi,
9 naravno, možemo nastaviti, ne znam koji je Vaš stav o tom pitanju.

10 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, ja sam upravo primijetio da imamo
11 verziju koja je potpuno neredigirana, to ime je trebalo biti redigirano. Ono se
12 vidi samo na prvoj stranici.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, to sam i mislio.

14 G. HAYNES: [simultani prevod] Dakle, ako ne bismo emitirali samo tu prvu
15 stranicu, poslije toga neće biti problema.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] u redu. To Vama odgovara, gospodine
17 McCloskey?

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja imam problem samo sa jednim imenom.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja sam upravo zato na ovaj način
20 formulirao ono što sam rekao da ne bih nikom ništa odao. Molim da nastavimo bez
21 emitiranja ove prve stranice, pa ćemo vidjeti kasnije šta je bilo.

22 G. HAYNES: [simultani prevod]

23 P: Paragraf 1 i 2 ne tiču se, zapravo, događaja o kojima ste nam Vi
24 pričali, međutim, u paragrafu 3 možemo vidjeti pojedinosti sa sastanka sa Vama.

25

26

27

28

29

30

1 Da li se sjećate da je to održano 2. oktobra 2001., taj sastanak?

2 O: Ja ne bih mogao znati da je 2. oktobar. Znao sam da je, otprilike,
3 početak oktobra, ali ako piše ovde da je drugi, onda je drugi.

4 P: U paragrafu 4 ću zamoliti da pogledate da li se ovo poklapa sa Vašim
5 sjećanjem u vezi s time da je general Živanović se prvo sastao sa gospođom
6 Gilleece i njenim kolegama negdje drugdje, a da ih je zatim doveo u restoran
7 "Peti Puk", gdje ste Vi već sjedili sa gospodinom Sarapom.

8 Dakle, da počnemo od paragrafa 5.

9 "General Živanović je objasnio da je predavao gospodinu Pandureviću, pre
10 više godina, na vojnoj akademiji."

11 Da li je to tačno?

12 O: Ne, gospodin Živanović meni nikada nije predavao. On je artiljerac, ja
13 sam... ja sam pešadinac. Da li je on ovo rekao da bi se malo šepurio, ili ne - ne
14 znam, ali sigurno mi nije predavao nikad.

15 P: "Pandurević je, takođe, bio zadužen za područje Zvornika, kada su Srbi
16 ponovo zauzeli Kamenicu 1993. godine. General Živanović je onda rekao da
17 gospodin Pandurević želi da nam objasni svoje djelovanje tokom 1995. godine.
18 General Živanović je, takođe, spomenuo da je Dragan Obrenović bio načelnik štaba
19 gospodina Pandurevića, tokom 1995."

20 Da li se sjećate da je to bilo u onom uvodu koji je iznio general
21 Živanović?

22 O: Ja se sećam da je on govorio iz kog razloga ja mogu dati podatke o
23 stradanju Srba u Podrinju i događajima iz 1993. godine, pa je u tom kontekstu
24 rekao da sam ja bio na tom području 1993. godine, a mislim da je i nakon toga

25

26

27

28

29

30

1 rekao da ja želim da interpretiram, odnosno iznesem određene informacije gospođi
2 Gilleece, a da li je pomenuo Obrenovića da je on bio načelnik štaba - toga se ne
3 sećam.

4 P: 6. paragraf:

5 "Prije nego što je gospodin Pandurević progovorio ja sam okupljenima
6 objasnila da, kao članovi tima 9, istražujemo navode o ratnim zločinima
7 počinjenima od strane Armije Bosne i Hercegovine u istočnoj Bosni, u periodu
8 1992-1993. Zatim sam objasnila kako funkcioniра Međunarodni krivični sud za
9 bivšu Jugoslaviju, i to tako što razni timovi istražuju navodne ratne zločine
10 koje su počinili Muslimani, Srbi ili Hrvati. Također sam objasnila pitanja
11 vezana za svjedoke, osumnjičene i kakvi su pravilnici."

12 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Samo za zapisnik, mislim da ste
13 propustili onaj dio gdje ona govorila o tome da razmatra zločine nad srpskim
14 stanovništvom - sigurno slučajno.

15 G. HAYNES: [simultani prevod] Da, to je bilo slučajno.

16 P: Gospodine, koliko se Vi sjećate, da li Vam je gospođa Gilleece
17 objasnila kakva su bila pravila, vezana za osumnjičene i za svjedoke, pred
18 Međunarodnim sudom?

19 O: Ja se sećam da ona objasnila njenu poziciju i ulogu, i ono šta ona
20 radi i čime se bavi. S obzirom da sam ja prvi put ovde, u ovoj sudnici - a i u
21 Pravilniku o postupku i dokazima - čuo rasprave koje se tiču prava osumnjičenih
22 i prava svedoka, i kakav je postupak istražitelja ili Tužilaštva prilikom
23 saslušanja, ja sam potpuno siguran da u to vreme o tome ništa nisam čuo. I
24 smatram da ovo, po inerciji upisano, jer je to obaveza, verovatno, svakog

25

26

27

28

29

30

1 istražitelja, da tako nešto stavi. A siguran sam da gospođa Gilleece nije znala
2 moj status u to vreme.

3 P: Molim da sada pređemo na 5. paragraf /u engleskom transkriptu:

4 "paragraf 10"/.

5 "Zatim sam, konkretno gospodinu Pandureviću, objasnila da nema nikakvu
6 obavezu da s nama razgovara bilo o čemu. Ukoliko bude nešto rekao, to će biti po
7 njegovoj slobodnoj volji. Rekla sam mu da ga može predstavljati advokat. Rekla
8 sam mu da, šta god mi bude rekao, ja imam obavezu da to prenesem MKSJ,
9 uključujući timu 6, i da bilo šta što on bude rekao može da se upotrebi pred
10 Međunarodnim sudom. Rekla sam mu da, u bilo kom trenutku, može da prekine
11 razgovor s nama. Nadalje sam rekla gospodinu Pandureviću, generalu Živanoviću i
12 gospodinu Sarapi, da nam je jasno da smo mi njihovi gosti i da u bilo kom
13 trenutku mogu od nas da zatraže da odemo. Ukoliko zatraže da odemo, rekla sam da
14 ćemo se mi, istog trenutka, povinovati njihovoj želji."

15 Da li se sjećate da Vam je to rečeno tokom samog uvoda u razgovor, u tom
16 restoranu?

17 O: Ja mislim da, u ovakvom obliku, to nije rečeno. Rečeno je u smislu da
18 gospođa želi da mene sasluša i da je ona u stanju da to prenese timu broj 6. Ja
19 sam shvatio da je to tim koji vodi gospodin McCloskey. A to da ja nemam obavezu
20 da išta govorim, ja sam znao, jer to je bila moja dobra volja, a ne obaveza. I
21 to da su oni bili moji gosti - nisu bili moji gosti. Možda su bili gosti
22 gospodina Živanovića, al' s obzirom da su imali sa njim ugovoren službeni
23 sastanak, smatram da nisu bili gosti.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zbog čega ste Vi otišli tamo?

2 O: Znači, prevashodan razlog je bio poziv gospodina Živanovića da damo
3 informacije kojim mi raspolažemo u vezi stradanja Srba u Podrinju, A onda,
4 usput, sam ja razmišljao, a i Živanović je to podržao i predložio na izves'an
5 način, da nešto kažem i o ovim događajima o kojima je reč na ovom suđenju, jer
6 je on imao kontakte i govorio je da su njegova iskustva te vrste pozitivna.

7 P: Samo još jedan aspekt, prije nego što se počnemo baviti sa samom
8 pričom. Paragraf 13, ću vas zamoliti da pogledate. To bi trebalo biti na drugoj
9 stranici u ova dokumenta, na dnu same stranice u verziji na srpskom.

10 "Pandurević je rekao da je pročitao izveštaj Ricka Butlera, koji je
11 objavljen na internetu."

12 Da li se sjećate da ste to rekli?

13 O: Ja sam izveštaj dobio od gospodina Savčića, i sigurno sam rekao da sam
14 od njega dobio. A nisam ga čitao na internetu, i ne znam da li je tad i
15 objavljen bio na internetu.

16 P: Zamoliću da sada pogledamo treću stranicu, paragraf 16.

17 "Brigade su predale ratne zarobljenike komandi korpusa. Komanda korpusa
18 ih je onda odvela u opštinu Zvornik."

19 Da li ste rekli bilo šta tako?

20 O: Ne, ja nisam govorio o konkretnom slučaju, jer nisam ni znao da su
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 brigade zarobljavale i predavale korpusu. Ja sam, verovatno, pokušavao da
2 objasnim načelan princip funkcionisanja vojske, pa i u pogledu zarobljenika, jer
3 oni nisu vlasništvo pojedinca... u vlasti pojedinca, nego su u vlasti vojske, i
4 ako brigada ima zarobljenika, onda treba korpus da odluči gde će oni - dal' će
5 bit' predati korpusu ili nekom drugom.

6 P: Molim sada da pogledamo 18. paragraf:

7 "VRS je ušla u Srebrenicu 11. jula 1995. godine. Civili su odvedeni u
8 Potočare. 28. muslimanska divizija povukla se u Tuzlu. U pravcu Potočara,
9 muslimanska deca su došla među vojnike VRS-a. Deca su govorila stvari kao što
10 su: "Vi ste naši vojnici iz Tuzle, niste VRS, niste četnici. Četnici nose brade
11 i prljavi su."

12 Jeste li Vi rekli ovo?

13 O: Ja mislim da ovaj paragraf, u najvećem delu, odražava ono što sam ja
14 rekao, al' mislim da nisam rekao da je otišla 28. divizija u Tuzlu, nego da je
15 pokušala proboj u pravcu Tuzle i u pravcu Kladnja. A što se tiče kontakta sa
16 decom, ovaj je navod tačan.

17 P: U kom su opsegu drugi prisutni doprineli samom razgovoru, u vreme dok
18 ste Vi pokušavali objasniti Vašu situaciju?

19 O: Pa, general Živanović je upadô s vremena na vreme. On bi želeo dati
20 neka objašnjenja gde se njemu činilo potrebnim, ali to bi dodatno, još više,
21 zakomplikovalo situaciju. Drugi nisu učestvovali u tome.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li znate, da li ste upoznati s time, jesu li njegovi komentari bili
2 zapisivani?

3 O: Ja ne znam, konkretno, šta je gospođa zapisivala, ali m... iz ovog... ove...
4 iz ove zabeleške ne vidim njegove komentare.

5 P: Paragraf 20, moliću:

6 "Krstić i Mladić su doveli novu komandu korpusa."

7 Jeste li to rekli?

8 O: Pa, ovo je po meni *nonsense*, nemoguće je da kažem da su doveli novu
9 komandu korpusa, jer, za mene kao vojnika, komanda korpusa je stotinjak ljudi.
10 Šta su u...uradili sa ostal... sa starom ako su doveli novu? Ovo je pogrešno, i
11 prevođenje i potpuno pogrešno razumevanje stvari.

12 P: Paragraf 21:

13 "Na sastanku u Bratuncu, Pandurević je predlagao Mladiću da ne pomera
14 jedinice. Umesto toga, on je predložio da stupe u kontakt sa muslimanskom 28.
15 divizijom. Međutim, njegov predlog je odbijen kao nepotrebno filozofiranje."

16 Jeste li to rekli?

17 O: Nešto u ovome smislu jesam rekao, ali je više bilo u smislu da se ne
18 gubi kontakt sa 28. divizijom, i da se spreči njen prodor.

19 P: Paragraf 22:

20 "Pandurevićevo delovanje 13. i 14. jula 1995. godine nije relevantno,
21 pošto je Pandurević preduzeo klasične pokrete prema Žepi."

22 Jeste li to rekli gospođi Gilleece?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam rekao upravo suprotno, jer za mene su v... bili vrlo bitni ovi
2 događaji i moje aktivnosti 13-og i 14-og, u odnosu na kontekst ukupnih događaja.

3 P: Paragraf 23:

4 "Pandurević je primio tri telegrama od svog načelnika štaba, Obrenovića.
5 Seća se da je u telegramima pisalo da se jake muslimanske snage iz Tuzle, pod
6 komandom Namera Orića, kreću prema Srebrenici. Muslimanska 28. divizija, sa
7 naoružanim i nenaoružanim ljudima, formirala je kolonu koja je došla 15. jula
8 1995. Usljedila su žestoka borbena dejstva i obadvije su strane imale gubitke u
9 borbi."

10 Možete li nam prvo komentirati taj paragraf, moliću?

11 O: Da. A... ja sam dobio od gospodina Obrenovića samo vanredni borbeni
12 izveštaj 14-og, al' on je poslat u drugoj polovini noći, znači na 15-i. U tome
13 izveštaju se nije govorilo o gubicima - ja nisam znao da li ih je bilo, i koliki
14 su bili - a da je bilo još drugih izveštaja i telegrama koji su meni bili
15 dostupni, verovatno sam i to rekao. Ali ne sve od načelnika štaba, jer od
16 načelnika štaba je bio jedan.

17 P: A ovo o snagama Namera Orića koje se kreću prema Srebrenici?

18 O: Pa, ne znam otkud ova zabeleška. Nikakvih pokreta nije bilo, prema
19 Srebrenici, muslimanskih snaga.

20 P: Jeste li bilo šta takvo rekli?

21 O: Pa, ne znam kako da kažem, ako takve informacije nije bilo tada, a evo
22 ustanovili smo i tokom celog ovog suđenja, da nešto tako nije bilo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Paragraf 24:

2 "Nije bilo informacije o ratnim zarobljenicima u toj zoni. Pandurević je
3 zahtevao od Krstića da mu se dozvoli da se vrati iz Žepe. Krstić je dao
4 odobrenje. Pandurević se povukao iz Žepe u 12.00 časova, i krenuo prema
5 Srebrenici."

6 /prevod engleskog transkripta: "Jeste li bilo šta takvo rekli?"/

7 O: Ja sam pokušao da kažem upravo ono što sam govorio i ovde tokom
8 svedočenja ranijeg, kakav je moj bio razgovor sa generalom Krstićem 15-og
9 ujutro, i o čemu je sve bilo reči. Ja sam pre 12.00 sati krenuo iz Žepe prema
10 Zvorniku, a ne prema Srebrenici. Znači, pogrešni su ovi navodi.

11 P: Paragraf 25:

12 "Načelnik štaba je Pandureviću rekao da je prednja linija bila angažovana
13 u akciji nasuprot 28. divizije. Tokom dva dana, brigada je blokirala šire
14 područje izvan odbrambene zone."

15 Da li ste Vi to rekli gospođi Gilleece, ili bilo šta slično? Kako
16 objašnjavate da to tu stoji?

17 O: Ja sam n... sigurno rekao, na osnovu razgovora koji sam imao sa IKM-a
18 Krivače, i informacije koje sam tom prilikom dobio o zbivanjima u Zvorniku, da
19 je 28. divizija blokirana u dubini, a nikako prva linija odbrane. Odnosno,
20 bataljoni nisu vodili borbu sa 28. divizijom, ni 14-og, ni 15-og.

21 P: Paragraf 26:

22 "Na dan 15. jula, Pandurević je dobio informaciju od načelnika štaba da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 su Vrhovna komanda i korpus, u opštinu Zvornik, smestili jedan broj ratnih
2 zarobljenika."

3 Šta je Vrhovna komanda?

4 O: Ni ja, nijednog trenutka, nisam pominjao Vrhovnu komandu. Vrhovna
5 komanda je telo koje pomaže vrhovnom komandantu u komandovanju vojskom, a
6 sačinjavaju ga, pored predsednika republike, potpredsednici, predsednik
7 skupštine, predsednik vlade, ministar odbrane i ministar unutrašnjih poslova.

8 P: A kako je onda došlo do toga da gospođa Gilleece je zabeležila da ste
9 Vi to rekli?

10 O: Ne znam da li je loš prevod, da li je pisano po sećanju - ja ne znam.

11 P: A šta ste joj Vi rekli o tome od koga ste Vi dobili te informacije o
12 ratnim zarobljenicima?

13 O: Ja sam rekao, kao i što u mom izveštaju od 15-og piše, da sam dobio
14 informacije da su ratni zarobljenici smešteni u školama, i da je ta prva
15 informacija bila od gospodina Brane Grujića.

16 P: A kakvu je ulogu on tada obavljao?

17 O: On je bio predsednik stranke u opštini Zvornik, SDS-a.

18 P: Sećate li se da li ste prevodiocu, ili gospođi Gilleece rekli preko
19 prevodioca, kakav je bio njegov položaj, koje je on radno mesto obavljao?

20 O: Ja nisam potpuno siguran. Moguće s... da sam obrazlagô njegovu poziciju
21 i funkciju, s obzirom da se nije radilo o vojnom licu, da bi lakše razumeli
22 otkud se on pojavio tu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Paragraf 27:
2 "Pukovnik Beara bio je načelnik bezbednosti Glavnog štaba korpusa."
3 1995., koji je položaj imao pukovnik Beara?
4 O: On je bio načelnik uprave bezbednosti, u sektoru za obaveštajno-
5 bezbednosne poslove Glavnog štaba VRS.
6 P: I da li ste Vi to tako i rekli gospođi Gilleece?
7 O: Pa, opšte na ovu temu organa bezbednosti otvorio je pre mene general
8 Živanović, i onda sam ja rekao ko je na kojoj funkciji bio, al' ovo je, očito,
9 pogrešno zapisano.
10 P: I kakav komentar imate u vezi istražitelja ratnih zločina koji je u
11 dokumentu napisao da je neko "načelnik bezbednosti Glavnog štaba korpusa"? Da li
12 postoji takvo radno mesto?
13 O: Prema mom vojnom iskustvu i znanju, ne postoji.
14 P: Ranije ste nam rekli da je, tokom ovog razgovora, Vama postalo jasno
15 da prevodilac se muči. Kako se to pokazalo, tokom tog sastanka ili susreta?
16 O: Pa ja s -
17 P: Kako se to ispoljilo?
18 O: Ja sam morao više puta da ponavljam ono što kažem, il' da čekam
19 prevodioca da to prevede, pa da prevodilac onda pojašni gospođi Gilleece. Ja sam
20 se uverio kol'ko je to teško i problematično i radeći ovde zajedno sa vama, kada
21 su naši prevodioci, posebno na početku, prevodili određene stvari potpuno
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pogrešno.

2 P: A između prevodioca i gospođe Gilleece, da li je gospođa Gilleece
3 pokazivala bilo kakve znake frustracije ili čuđenja, zbunjenosti?

4 O: Pa, ne bi' ja to tako rekao, meni se više činilo da je to
5 nezainteresovanost na koji način je to beleženo, bez napora da se uđe i razume
6 suština stvari.

7 P: Molim da pogledamo sad stranicu 4 na engleskom, i verovatno ista
8 stranica na B/H/S-u, i molim da pogledamo paragraf 28:

9 "Pandurević nije dobio nikakva naređenja od brigada."

10 Da li ste rekli tako nešto?

11 O: A čovek može da kaže ponekad svašta, al' ovo stvarno nema nikakve
12 logike i nikakvog smisla, tako da sumnjam da sam ja nešto mogao reći ovako. Jer
13 ja sam komandant jedne brigade, a da dobijam naređenja od nekih drugih brigada,
14 to nema nikakvog smisla.

15 P: Da ste imali priliku da ovo pročitate skroz, šta bi Vi rekli o tom
16 paragrafu gospođe Gilleece, iz njenih beleški?

17 O: Pa, rekao bi' da ovo nema smisla i da pokuša da ona pojasni šta je
18 mislila pod ovim, a onda bi posle, verovatno, zajednički došli do prave
19 formulacije.

20 P: Paragraf 30:

21 "Pandurević je istakao da su po povratku iz Žepe u Zvornik, i njegova
22 brigada i bataljon dovedeni u opasnost..."

23 Da li to ima ikakvog smisla Vama?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, ovaj deo gde govori "njegova brigada i bataljon" - ja nisam imao
2 odvojenu brigadu i bataljon, nego je bila brigada sa više bataljona. A ove druge
3 informacije, manje-više, odražavaju ono o čemu je bilo reči.

4 P: Paragraf 31:

5 "Među Pandurevićevim vojnicima kružile su brojne glasine. Takođe se
6 govorilo da se prema Pandurevićevom položaju uputio Naser Orić. Ta glasina
7 stvorila je veliku paniku među Pandurevićevim vojnicima. Ljudi su se izuzetno
8 bojali Naser Orića. U to vreme Orić je bio neka vrsta legende neverovatnih
9 sposobnosti. Bilo je teško održati koncentraciju među ljudstvom jer su, zbog
10 glasina da stiže Naser Orić, mnogi bili paralizovani od straha. Mesto sukoba
11 bilo je selo Baljkovica. Pandurević je tamo stigao, i sukob se nastavio."

12 Šta možete o tome da nam kažete?

13 O: Pa ja u svakom slučaju respektujem protivnika, al' da mu pridajem
14 određena natprirodna svojstva, to sigurno ne. Ja sam govorio o nekom operativnom
15 "maskiranju" takozvanom, što su radili Muslimani, a to je "podigravanje" preko
16 radio veza određenih aktivnosti koje se ne izvode na terenu. Pa sam, u tom
17 smislu, pomenuo i informaciju da je, navodno, Naser Orić sa grupom ušao u selo
18 Križeviče. Ali s obzirom da je bilo reči o Naseru Oriću, kasnije kada se je
19 govorilo o zločinima nad Srbima i da je to bila osnovna tema za gospođu
20 Gilleece, ona je verovatno na ovakav način izrazila svoje shvatanje.

21 P: Hvala Vam, verovatno ste odgovorili na pitanja. Ali... ustvari, šta je
22 bio deo na koji se ona koncentrisala prilikom svoje istrage?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa ona se je koncentrisala na zločine koje su počinile snage pod
2 komandom Nasera Orića, i mislim da joj je o tome puno govorio Živanović.

3 P: Molim da pogledamo paragraf 32. Da li je tačno da ste Vi sa sobom
4 poneli dve vojne knjige?

5 O: Da, i to ove knjige koje su navedene ovde.

6 P: Da li je gospođa Gilleece pogledala te knjige?

7 O: Mislim da jeste, da je pogledala naslov i izdavača.

8 P: Hvala Vam. Paragraf 33:

9 "Pandurević je rekao da, na stranici 716 *Vojnog leksikona*, stoji da zona
10 obaveštajne odgovornosti nema drugu zonu napada."

11 Možete li Vi, uopšte, da vidite ovde nekog smisla, generale Pandureviću?

12 O: Ne, ovo apsolutno nikakvog smisla nema. Ovo su "pomešane babe i žabe".

13 P: Da li ste, tokom tog sastanka, rekli bilo šta tako?

14 O: Ne. Ja sam pokušao da, na osnovu vojnog leksikona, pokažem da
15 odgovarajući navodi u Butlerovom izveštaju nisu sa doktrinarnog aspekta tačni,
16 pa sam citirao iz *Vojnog leksikona* šta je to zona odgovornosti, odnosno zona
17 obaveštajne odgovornosti, i druge vrste zona. A to je sve sažeto u ovu jednu,
18 besmisleni, rečenicu.

19 P: Paragraf 35, to je na samom dnu četvrte stranice na engleskom. Kratak
20 je paragraf.

21 "Pandurević kaže da nijedan od njegovih izveštaja ne pominje muslimanske
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zatvorenike."

2 /prevod engleskog transkripta: "Jeste li to rekli na tom sastanku?"/

3 O: Ne, ja sam rekao suprotno - da ti izveštaji pominju ratne

4 zarobljenike.

5 P: I u čemu je bila poenta da kažete to gospođi Gilleece?

6 O: Pa, verovatno je bilo u kontekstu razgovora o tome da je, sa moje
7 strane, bilo sve transparentno i jasno izveštavano, u pogledu događaja koji su
8 se odvijali u to vreme.

9 P: Da li se ona potrudila da proveri to što ste Vi rekli u vezi ovoga?

10 O: Ne, nije ona tražila nikakvo dodatno objašnjenje. Moj utisak je bio da
11 ona situaciju u potpunosti ne razume.

12 P: Molim da pogledamo stranicu 5 na engleskom, to je naš paragraf 36.

13 "Pandurević kaže da se Rick Butler poziva na rukom pisani izveštaj, sa
14 datumom 15. juli 1992. godine, u 20.00 časova. Taj izveštaj spominje farmu
15 svinja blizu 4. bataljona. Vojnici Muslimanske 28. divizije zauzeli su komandno
16 mesto i pobili su svinje."

17 Da li ste Vi išta tako rekli Eileen Gilleece?

18 O: Mi smo imali, pred nama, Butlerov izveštaj. Ja sam se pozivao na
19 navode iz tvog... iz toga izveštaja, i ja uopšte nisam rekao da u tom izveštaju
20 postoje ovi navodi u kojima se pominju farma svinja jer toga i nema u tom
21 izveštaju, ali sam to pomenuo u vezi s ovim sledećim paragrafom, kao primer kako
22 bih objasnio pojam "asanacija".

23 P: A zašto ste taj primer dali kao primer "asanacije"?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ja sam govorio da je "asanacija" sve ono što ona uistinu i jeste u
2 vojnom smislu, a onda sam se setio da su svinje zaista tu i postojale, pa da bi
3 to verovatno bilo upečatljivo, rekao da je "asanacija" i uklanjanje životinjskih
4 leševa, kao i ljudskih, ako se nađu na bojištu.

5 P: Jeste li pokušavali da objasnite izvještaj od 15. jula 1995?

6 O: Mislim da sam komentarisô zaključke gospodina Butlera, za koje sam
7 smatrao da su pogrešni, kako tada - tako i sada.

8 P: Jeste li tvrdili da se korištenje termina "asanacija", u izveštaju od
9 15. jula 1995., odnosi na obavezu da se uklone mrtve svinje?

10 O: Ne, nisam to objašnjavao, da je to bila obaveza, nego sam to naveo kao
11 primer radi shvatanja samog pojma "asanacija".

12 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala. Vrijeme je za pauzu.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Savršeno. Pauza od 25 minuta.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

15 ... Početak pauze u 12.12h

16 ... Sjednica nastavljena u 12.40h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

18 Izvolite sjesti.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Haynes.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

21 P: Prije pauze smo se bavili paragrafom, koji se nalazi na vrhu pete
22 stranice u verziji na engleskom, dakle, našim paragrafom 36. Počinje riječima:

23 "Pandurević kaže da se Rick Butler poziva na rukom pisani izvještaj, s
24 datumom 15. juli 1992."

25

26

27

28

29

30

1 Primer koji ste dali u vezi sa svinjskim lešinama koje je trebalo da se
2 uklone, recite kad se to dogodilo u toku rata.

3 O: Pa ovde je tačno da smo mi analizirali izveštaj od 15. jula 1995.,
4 (...) koja je pomenuta u Butlerovom izveštaju, al' taj izveštaj ne pominje
5 svinje i njihovo uklanjanje. Ali ja sam navodio primere koji su se desili
6 ranije, a to je ovo 1992. godine. Sećam se i sela Jeremići na Snagovu, koje je
7 1992. godine, u decembru, bilo opljačkano, spaljeno, i svinje ubijene. Pa sam
8 pominjô i taj primer, i govorio sam i o asanaciji koja je svojevremeno rađena na
9 prostoru Gornje Kamenice i Snagova u 1993. godini.

10 P: Hvala Vam. Među materijalima koji ste imali sa sobom, da li ste imali
11 ijedan primerak izveštaja Richarda Butlera, ili više njegovih izveštaja?

12 O: Ja sam imao jedan primerak tog izveštaja.

13 P: Imali ste ga sa sobom u restoranu "Peti Puk", tog 2. oktobra 2001?

14 O: Da.

15 P: U sklopu tog razgovora, jeste li ga vadili, taj izveštaj?

16 O: Pa, taj izveštaj je bio na stolu i upravo pojedine delove tog
17 izveštaja smo analizirali, posebno one na koje sam ja smatrao da su zaključci
18 pogrešno izvučeni, kao i to što sam u tom izveštaju video *intcercepte*, odnosno
19 presretnute razgovore, i tad sam prvi put se sreo sa takvom formom dokumenata.

20 P: Kada kažete da ste proanalizirali to, recite da li ste imali dokument
21 na srpskom, na engleskom, u obadve verzije.

22 O: Srpska verzija je bila, odnosno na srpskom jeziku, a verzija je
23 gospodina Butlera.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Zamoliću da mi objasnite kako je izgledao taj proces Vašeg
2 razgovora o Butlerovom izvještaju, sa gospođom Eileen Gilleece?

3 O: Pa mi smo pojedine paragrafe gledali, odnosno ja sam citirao pojedine
4 paragrafe, a u fusnotama je bilo naznačeno o kojim dokumentima je reč, i ja bih
5 onda davao svoje mišljenje i komentare u vezi sa time što stoji u tim
6 paragrafima.

7 P: A da li je prevodilac mogla da pogleda sam dokument, kako bi lakše
8 prevela ono što je bilo sadržano u tom dokumentu?

9 O. N... koliko se ja sećam, nije koristila ona dokumenat. Ja sam govorio, i
10 ona je samo prevodila ono što sam ja govorio.

11 P: Hvala. Želio bih da sada pređemo na posljednju stranicu u verziji na
12 engleskom. Međutim, prije toga, moliću da se to ne emitira jer je tu naveden
13 tekući broj telefona gospodina Sarape. Ne bih želio da se celom svetu emitira
14 njegov broj telefona. Moliću da to ostane tajno.

15 Dakle, sada ću zamoliti da nam pokažete poslednju stranicu.

16 Samo da pogledamo nekoliko paragrafa ove zabilješke gospođe Gilleece.

17 Prvo me zanima paragraf 48, to je ovaj drugi na stranici. Tu piše:

18 "Posle podne, 15. jula, kada je Pandurević stigao u Zvornik." Tu se
19 zaustavlja rečenica.

20 "Tokom borbenih dejstava, 16. jula, savetnik za bezbednost je čuo glasine
21 od drugih da su ratni zarobljenici koji su bili zatvoreni u školi poubijani. Ti
22 zarobljenici koji su bili u školama, bili su pod nadležnošću Vrhovne komande i
23 komande korpusa."

24 Šta ste Vi pokušavali tu da kažete gospođi Gilleece, a što je ovako bilo
25
26
27
28
29
30

1 zabilježeno u paragrafu, iz kojeg smo čitali?

2 O: Ja sam pokušao da objasnim upravo ono o čemu sam govorio ovde pre
3 nekoliko dana, da mi je gospodin Obrenović, 16-og popodne ili predveče, preneo
4 informacije o tome da su bili dovedeni ratni zarobljenici i da su bili
5 pogubljeni. To sam želeo i tada da kažem, u istom obliku i na isti način kao što
6 to sam rekao ovde.

7 P: Možda će se ovdje raditi samo o nagađanju, ali tu ima jedna nedovršena
8 rečenica:

9 "U poslijepodne, 15. jula, kada je Pandurević stigao u Zvornik."

10 Jeste li Vi povezali to što ste rekli u informacijama koje ste dobili od
11 Obrenovića 16-og, sa nečim što je bilo se dogodilo popodne 15-og?

12 O: Ja sam govorio jasno o tome kâd sam dobio informacije o zarobljenicima
13 i o pogubljenjima - to je bilo 16-og, i dobio sam od Dragana Obrenovića - a
14 govorio sam da sam 15-og stigao u Zvornik, i da sam 15-og bio na IKM-u.

15 P: Jeste li joj bilo šta rekli o informacijama koje ste dobili u
16 poslepodne 15-oga, tokom tog sastanka?

17 O: Sigurno sam govorio o t... svojim aktivnostima i 15-og, jer to je bilo
18 jedan hronološki sled događaja - da sam se sastao sa Draganom Obrenovićem na
19 onom sastanku, u komandi, a potom otišao na IKM.

20 P: U redu. Možete li nekako onda izvući neki smisao ove nedovršene
21 rečenice?

22 "Posle podne, 15. jula, kada je Pandurević stigao u Zvornik..."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ovde očito nije zabeleženo sve ono o čemu sam ja govorio, a ja sam
2 upravo govorio i tada ono što sam rekao ovde. Da ne bi' ponavljao sad sve što
3 sam rekao šta je bilo 15.07., kada sam se vratio u Zvornik.

4 P: Hvala Vam. Zamoliću da sada se vratimo na jedan kraći paragraf,
5 paragraf 52. Tu stoji:

6 "Pandurević je onda postavio pitanje: 'Ko može da provede, da dovede
7 3.500 ljudi i smjesti ih?'"

8 Možete li nam objasniti o čemu tu radi, na šta bi se to moglo odnositi,
9 na temelju razgovora sa gospođom Gilleece u oktobru 2001?

10 O: Ovo je bio razgovor o delu izveštaja gospodina Butlera, gde se citira
11 vanredni borbeni izveštaj od 18.07., ali je ovde preneseno samo deo i nepotpuno.

12 P: Jer nama izgleda ovde da se radi o nekom direktnom citatu onog što ste
13 Vi rekli, gde ste Vi, navodno, gospođi Gilleece rekli: "Ko može da dovede 3.500
14 ljudi i smjesti ih?" Da li ste to rekli?

15 O: Ja mislim da se i sad sećam navoda u tom mom vanrednom borbenom
16 izveštaju, da sam rekao: "Neshvatljivo mi je kako je neko mogao dovesti..." Znači,
17 ne ovako kao što stoji u znacima navoda.

18 P: Da li govorite o vanrednom borbenom izveštaju od 18. jula, da li je to
19 bilo u ovoj fazi razgovora kada ste Vi čitali paragrafe iz izveštaja Richarda
20 Butlera?

21 O: Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Generale Pandureviću, ovaj dokument koji je pred nama sastoji se od
2 ukupno šest stranica. Tokom kojeg razdoblja ste Vi navodili informacije koje se
3 mogu naći zabilježene u ovoj bilješki?

4 O: Pa, samo moje izlaganje i iznošenje informacija trajalo je sigurno sat
5 i po vremena, plus pojedine upadice sa strane generala Živanovića, ali sam
6 sigurno ja sam izlagao najmanje sat i po.

7 P: A glavni dio Vašeg izlaganja, kako ste rekli, šta je bio glavni dio
8 Vašeg izlaganja?

9 O: Pa, moje izlaganje je bilo o događajima iz jula 1995. godine, a potom
10 je bio razgovor o događajima iz 1993. godine, za koje je bila zainteresovana
11 gospođa Gilleece. S tim što je povremeno bilo upadica od strane generala
12 Živanovića, koji je pominjao i neke događaje iz 1993. godine.

13 P: Vjerojatno sam ja pogriješio, nisam bio dovoljno konkretan. U
14 originalnoj verziji na engleskom - jer je Eileen Gilleece ovaj dokument,
15 naravno, napisala na engleskom - njena zabilješka koja se tiče Vašeg povratka u
16 Zvornik, sastanka sa Draganom Obrenovićem, Branom Grujićem i Vašim kontaktima sa
17 Šemsom Muminovićem; Vaš opis vojne situacije na terenu, Vaše otkriće vezano za
18 ratne zarobljenike u školi, opisi o ljudima za koje ste saznali da su bili
19 uključeni, i Vaši komentari o organima bezbednosti i Naseru Oriću - pokriva
20 otprilike 28 redova. Koliko ste o tim stvarima razgovarali?

21 O: Mnogo, mnogo više nego što je to ovde zabeleženo. Ja ne bih sad se
22 usudio reći koliko je to stranica, ali mnogo, mnogo više.

23 P: Imali ste priliku da dobro razmotrite ovu bilješku, ono što je rečeno
24 tog dana - bili ste prisutni. Recite u kojoj mjeri je ovo odraz Vašeg razgovora

25
26
27
28
29
30

1 sa Eileen Gilleece, 2. oktobra.

2 O: Pa, ja Vas želim podsetiti na okolnosti u kojima se je sve ovo desilo;
3 da je razgovor bio pod neobičnim okolnostima sa povremenim upadima drugih
4 učesnika, uz nekonzistentan prevod, povremene zabeleške - a, žao mi je, moram
5 reći i malim uticajem alkohola. Ja nisam postigao cilj koji sam želeo, a to je
6 da 2001. godine budu zabeležene moje reči o događajima iz jula 1995., na onakav
7 način na koji sam ih ja video i o njima znao. Tada sam rekao, u suštini, ono što
8 sam rekao i za ovo vreme svedočenja ovde, tako da ovaj izveštaj je krucijalno
9 važan, ali ne odražava... odnosno, neke krucijalne stvari odražava na pogrešan
10 način. Stoga ga ne mogu smatrati odrazom onoga o čemu je bilo reči na ovome
11 sastanku.

12 P. Kao posledice tih informacija, koje ste saznali na kraju samog
13 sastanka, da li ste bili u kontaktu sa timom 9, Tužilaštva?

14 O: Kol'ko ja razumem, da je gospođa Gilleece bila tim 9, i da je ona
15 obećala da će timu 6, gospodina McCloskeyog, preneti ove informacije. Možda
16 grešim.

17 P: Ne, ne, Vi ste u pravu, moja greška - sa timom 6?

18 O: Da

19 P: S kime i o čemu?

20 O: Ja sam imô obećanje gospođe Gilleece da će ove informacije biti, u
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 određenoj formi, prosleđene timu 6, al' mi je general Živanović dao broj
2 telefona od gospodina McCloskeyog, ili njegove kancelarije - ja sad nisam
3 siguran čiji je to broj - i ja sam nakon izvesnog vremena sa mog mobilnog
4 telefona pozvao taj dobijeni broj. Mislim da se javio gospodin McCloskey, i ja
5 sam mu saopštio m... m... broj mog mobilnog telefona kako bi on mene pozvao na teret
6 Tužilaštva, i obavili smo razgovor. To je bio naš prvi razgovor, u životu.

7 P: Možete li to vremenski odrediti, u odnosu na ovaj sastanak, o kojem
8 ste nam pričali celo ovo vrijeme?

9 O: Pa, nisam baš siguran koliko je vremena prošlo, ali nije mnogo vremena
10 prošlo. Mi smo razgovarali i ja sam izrazio želju da, na neki način, se lično
11 sretnem sa gospodinom McCloskeyem. On je, sa svoje strane, meni obrazložio
12 njegovu poziciju i ulogu i posao kojim se bavi, i njegove obaveze koje u tom
13 pogledu ima, i da je takođe zainteresovan da do toga susreta dođe. Ja sam mislio
14 da taj razgovor bude obavljen u Beogradu, i čini mi se da je, nakon toga,
15 gospodin Sarapa imao jedan razgovor sa gospodinom McCloskeyem. Ako grešim, mogu
16 me ispraviti, i jedan i drugi.

17 P: Da li ste samo jednom razgovarali sa gospodinom McCloskeyem, ili više
18 puta?

19 O: Ne, mislim da smo imali još jedan razgovor, malo duži, i mislim da mi
20 je gospodin McCloskey tada rekao da od našeg susreta verovatno ništa neće biti.
21 Ako se ne varam, da Glavni tužilac, gospođa Del Ponte tada, nije bila

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 saglasna sa takvim susretom. I da li direktno ili indirektno, mi je gospodin
2 McCloskey rekao da sam ja u nevolji, odnosno da sam optužen. I sa nekoliko
3 uobičajenih, kurtoaznih reči, taj sas... taš... taj naš razgovor je bio završen.

4 P: Hvala. Rekli ste da ste, čitajući izvještaje gospodina Butlera, puno
5 saznali o događajima iz jula 1995. Da li Vas je nešto posebno iznenadilo kada
6 ste prvi puta čitali izveštaje gospodina Butlera, i ako jeste, što?

7 O: U svakom slučaju, iznenadio me broj podataka i informacija, kao i
8 dokumenata koji su citirani u tome izveštaju. Iznenadila me je kompletna slika
9 događaja, koja se mogla steći na osnovu tog izveštaja, kao i pojedini zaključci
10 do kojih je došao gospodin Butler, na osnovu njegovog vlastitog tumačenja
11 dokumenata i doktrine JNA i VRS.

12 P: Prije nego što ste pročitali izvještaj gospodina Butlera, kako ste Vi
13 shvaćali u kojoj mjeri su u događaju bili uključeni elementi Zvorničke brigade?

14 O: Ja sam bio ubeđen da nijedan od pripadnika Zvorničke brigade nije
15 učestvovao u zarobljavanju i dovođenju ratnih zarobljenika na područje Zvornika,
16 njihovo zadržavanje i u egzekucijama, osim informacije da je Drago Nikolić, sa
17 pet-šest policajaca, bio određen da izvrši doček te kolone koja je trebala da
18 stigne, kao i saznanjâ da je inženjerska mašina iz inženjerske čete
19 učestvovala u pokopavanju streljanih.

20 P: Da li ste izdavali bilo kakva naređenja, bilo kojoj jedinici ili
21 elementu Zvorničke brigade, da sudjeluje u dejstvima zatvaranja, ubijanja ili
22 pokapanja zarobljenika?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ne.

2 P: Jeste li odobrili bilo kome da koristi jedinice ili elemente Zvorničke
3 brigade, u eventualnim takvim dejstvima?

4 O: Nisam nikom.

5 P: Kako ste reagirali na pojedinosti iz izveštaja, Butlerovog izveštaja
6 kojeg ste čitali, a koje su se odnosile na jedinice i elemente Zvorničke
7 brigade?

8 O: Pa, jednostavno mi je bilo iznenađujuće sa kojim detaljima izveštaj
9 raspolaže, i na koji način se do tih informacija došlo. Ja nisam mogao verovati
10 da ja te informacije ranije nisam imao - ako je tačno to što u izveštaju stoji,
11 a odnosi se na Zvorničku brigadu. Mislim da su neke konstatacije u izveštaju
12 uopštene do te mere da, ukoliko je jedan čovek iz Zvorničke brigade u nečemu
13 učestvovao, da se kaže "bataljon" ili "Zvornička brigada" - što je velika
14 razlika. Jer pet i nešto hiljada vojnika na tako različitom prostoru, da
15 komandant zna šta svaki od njih radi je nemoguće.

16 P: Sada smo došli i na tu temu. U julu 1995. godine, koliko je ljudstva
17 imala Zvornička brigada?

18 O: Ja mislim da je, po spisku, negde bilo nešto malo više od 5.000.

19 P: Koliko ih je moglo biti rezervista koji su bili na dužnosti, u bilo
20 kom momentu?

21 O: Pa kao što smo rekli, to su rezervisti bili, skoro svi, i to je bio
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 period kada je bilo naređeno prisustvo 100% na položajima, izuzev nekih
2 pojedinaca koji su možda kraće vreme bili odsutni.

3 P: U kolikom geografskom području su bili razmješteni ti ljudi?

4 O: Pa, bilo je to des... dosta veliko geografsko područje. S obzirom na
5 blokade koje su organizovane za zaustavljanje 28. divizije, bilo je raspoređenih
6 jedinica na južnom delu opštine - znači blizu Drinjače, pa preko Snagova, Crnog
7 vrha, do Memića - zatim na sever, do granice opštine sa... do granica opštine
8 Ugljevik, nekih 40 kilometara severno od Zvornika.

9 P: Da se sada, na trenutak, koncentriramo na bataljone. Možda ste nam ovo
10 već i rekli, ali evo vratićemo se tome da se držimo centralnog motiva. Odakle su
11 oni bili regrutirani?

12 O: Pa, ako isključimo 7. bataljon koji je bio u rejonu Memića i
13 Pandurice, a većinom sastavljen od vojnika čije su porodice izbegle iz centralne
14 Bosne, ostali bataljoni su bili iz neposredne blizine samih sela koja su oni
15 branili.

16 P: A odakle su oni dolazili, onako, historijski gledano?

17 O: Pa, vojnici su tu rođeni, tu su živeli, i tu su ratovali.

18 P: Nisam na to mislio. Ono što sam mislio, taj bataljon kao formacija,
19 koja je bila povijest? Ko je bio prethodnik tog bataljona?

20 O: Pa, tome je... bataljonu svakom, i svakoj organizacionoj jedinici
21 Zvorničke brigade, prethodile su spontano organizovane seoske jedinice koje su
22 nastale od seoskih straža, od mesnog stanovništva koje je živelo na tom
23 prostoru. A kasnije je to postepeno dobijalo formu vojne jedinice od nivoa
24
25
26
27
28
29
30

1 voda, čete pa do bataljona, ali sa vrlo labavom unutrašnjom organizacijom.

2 P: Dajte sada da pogledamo neke od navoda iz ovog predmeta o određenim
3 elementima Zvorničke brigade. I počecemo, ako možemo, sa 1. bataljonom.

4 Podsetite nas kako je tekao taj put formiranja 1. bataljona.

5 O: Kad sam ja došao u Zvorničku brigadu, taj bataljon je nosio brojnu
6 oznaku, ili 11. ili 7. - nisam siguran. Odnosno, bio je jedan bataljon
7 sastavljen od vojnika, odnosno stanovnika sela Pilica sa okolnim zaseocima Bare
8 i neka druga sela; i odmah levo od njega, jedan drugi bataljon koji je
9 sastavljen iz sela Donji i Gornji Lokanj. Tako da su to 1993., u odnosu na
10 1995., bila dva bataljona koji su se zvali Pilički i Lokanjski bataljon. A
11 1995., to je bio jedan bataljon čija je komanda bila u selu Manojlovići, nekih
12 desetak kilometara od sela Pilica.

13 P: Da li su pripadnici tog bataljona svi prihvatili to, i bili svesni da
14 su deo 1. bataljona Zvorničke brigade?

15 O: Pa, verovatno su bili svesni. Formalno su se vodili tako.

16 P: I da li se i do 1995. koristio neki drugi naziv za njih?

17 O: Pa, kao što rekoh, nazive su dobijali po selima odakle je najveći broj
18 vojnika dolazio, i veliko je rivalstvo između tih sela uvek vladalo. Iz sela
19 Lokanj je veliki broj ljudi radio u inostranstvu, pa su oni svojim donacijama

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pomagali te ljude koji brane to selo, nauštrb drugog dela bataljona koji je bio
2 iz Pilice, tako da je komandantu tog bataljona bilo teško da to formira... da to
3 formira kao jednu celinu.

4 P: Koliko je bila udaljena komanda 1. bataljona od komande Zvorničke
5 brigade?

6 O: Pa, ja mislim, negde oko 35-40 kilometara.

7 P: I želim da pogledamo još par navoda iz ovog predmeta, da vidim da li
8 možete da nam tu pomognete. Želim da počnem tako što ćemo pogledati radni
9 dnevnik operativnog dežurnog. Mislim da to nije taj koji vi imate pred sobom,
10 P377. Molim da pogledate stranicu 745, a mi ćemo pogledati to na elektronskoj
11 sudnici, to je stranica 127.

12 Čekamo samo da se pojavi engleska verzija na ekranu. Hvala Vam.

13 Čini se da na ovoj strani stoji jedan niz naređenja za bataljone. Ne
14 interesuju me toliko ta prva četiri reda, ali ono što je ispod toga me
15 interesuje. Šta se ovde beleži, generale Pandureviću?

16 O: Ovde operativni dežurni, 14.07., beleži naređenja Dragana Obrenovića,
17 koliko ljudi da svaki bataljon izdvoji, i do kog vremena, i na koje mesto da
18 pošalje, po njegovom naređenju.

19 P: Možemo li da se skoncentrišemo na unos u vezi 1. bataljona, gdje stoji
20 da 25 vojnika treba poslati do 11.00 sati u Kamenicu. Gdje je to, možete li nam
21 reći* To je Divanjska /?Đevanje/ Rijeka?

22 O: To je južno od Zvornika, prema Drinjači, mislim nekih desetak
23 kilometara.

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: I da bi završili to, kaže se "transport sutra - SDO". /prevod
2 engleskog transkripta: "Šta to znači?"/
- 3 O: Znači da im se u toku narednog dana odveze SDO, to je skraćenica za
4 suvi dnevni obrok - hrana za vojnike, koja se koristi na terenu.
- 5 P: Molim da pogledamo par stranica iza toga. To je stranica 747, a naša
6 stranica 129. Četiri reda odozgo, vidimo:
- 7 "1. bataljon, 25 ljudi, rasporediti na Đevanje Kruške."
- 8 Da li je to isti taj sektor o kome smo govorili u prvom unosu koji smo
9 pogledali?
- 10 O. Da. Ponovo se ponavlja isto naređenje da se ovih 25 ljudi rasporedi,
11 odnosno uputi u rejon Đevanje Kruške - to je isto mesto.
- 12 P: A zato što ne možemo da vidimo datum na ovoj stranici, pošto Vi imate
13 knjigu ispred sebe, možete li potvrditi da je ovo još jedan unos od 14. jula?
- 14 O: Da, ovo je još uvek isti datum, 14.
- 15 P: Molim da sada pogledamo Vašu stranicu 750, a naša stranica 132. Da li
16 ste videli?
- 17 O: Ja.
- 18 P: Pogledajte unos na samom vrhu - "TG", da li to znači telegram?
- 19 O: Telegram, da.
- 20 P: Od Pelemiša. Ko je Pelemiš?
- 21 O: Pelemiš je bio zamenik komandanta 1. bataljona.
- 22 P: I on je imao problema sa osobljem, o čemu se tu radi?
- 23 O: To se verovatno radi o ljudima koje je trebao poslati u rejon
24
25
26
27
28
29
30

1 Đevanje Kruške, jer to je bio izražen problem, posebno sa tim bataljonom, kada
2 je trebalo uputiti ljude van njihovog rejona odbrane.

3 G. HAYNES: [simultani prevod] Možemo li da pogledamo stranicu 775 na
4 samom dokumentu, a da pogledamo stranicu 157 u verziji u elektronskoj sudnici?

5 P: Generale Pandureviću, mi smo se sad dosta pomerili. Možete li nam reći
6 o kom se ovde datumu radi?

7 O: Prema ovim zabeleškama u beležnici, radi se o 17. julu 1995.

8 P: Hvala Vam. Poslednji unos:

9 "Vod koji je zaposeo Donju /?Đevanje/ Krušku vratio se sa iste."

10 Koliki je taj vod bio?

11 O: Pa, to je taj vod koji je ranije poslat, 14-og, verovatno, 25 ljudi, i
12 oni se, vraćaju se 17-og nazad, u svoj rejon.

13 G. HAYNES: [simultani prevod] U redu, doći ćemo dotle. Molim da pogledamo
14 sada P295, stranice 11 do 14. Molim da se dokument pomeri malo na levo, tako da
15 možemo da vidimo o kom se vozilu, i o kom vozaču radi.

16 P: Šta je "TAM 80"?

17 O: To je jedna vrsta vozila, proizvođač je Tvornica automobila Maribor,
18 pa skraćenica - "TAM". To je vozilo koje ima pozadi karoseriju i ceradu.

19 P: I za šta je služio?

20 O: Pa, služio je za transport ljudi, transport hrane, lakših tereta,
21 mislim do dve tone, ili tri, nisam siguran.

22 P: Da li znate ko je Brano Bogičević?

23 O: Prema ovome unosu ovde, to je vozač ovoga vozila, a ja lično ne znam
24
25
26
27
28
29
30

1 tog čoveka. Mislim da sam ga vidio ovde, kad je dolazio, ako se seća... ako mislim
2 na ovoga.

3 P: Mislite, kao svedoka?

4 O: Da.

5 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo drugu stranu ovog
6 dokumenta. Nema svrhe mnogo da se pogleda engleska verzija. Možemo svi da
7 gledamo verziju na B/H/S-u, i da se ona uveća što je god moguće više.

8 Odlično, hvala Vam.

9 P: Možete li da nađete unos za 17. juli, za to vozilo? Mislim da je to
10 treći unos, odozdo. Možemo li malo na desno da pomerimo? Ne, na drugu stranu.

11 Možete li da vidite u osmom redu sa leve strane, broj 25?

12 O: Da, vidim to, iako ovo sedamnaesti 1995., piše:

13 "S... ST Standard, Orahovac Standard, Kamenica Standard, Vjenačac Standard,
14 Teren Standard."

15 Ja nisam siguran... bio je jedan drugi putni radni list, koji je pokazivô
16 relaciju Standard-Đevanje Kruške-Bare-Pilica.

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo sledeću stranu.

18 ERN koji nam treba je 556. To je to. Hvala Vam.

19 Sada ćemo pogledati odgovarajući unos za 17. juli, za to vozilo.

20 P: Vidite li 17. juli?

21 O: Da, vidim, tu piše: "Standard-Kruške-Bare-Pilica", i ovamo: "25 tona",
22 al' to je sigurno greškom upisano - 25 ljudi, jer ne može ovo vozilo 25 tona.

23 P: Gde su Kruške?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: P, to je ono mesto, Đevanje Kruške gde je bio onaj vod iz 1.
2 bataljona, raspoređen 14-og, a vratio se 17-og.

3 P: A gde su Bare i Pilica?

4 O: Bare su dalje od Pilice, nekih 7-8 kilometara - nisam siguran. One su
5 u rejonu 1. bataljona, i tu je pozadina tog bataljona bila, i verovatno su
6 odveženi tu.

7 P: Ko je tamo odvezen?

8 O: Odvezen je vod iz 1. bataljona, koji je bio u rejonu sela Kruške.

9 P: Mogu i ovo da Vam kažem; mislim da je gospodin Thayer, rekao Brani
10 Bogićeviću, da je on ustvari vozio 25 muškaraca iz 1. bataljona, da učestvuju u
11 pogubljenjima. A šta onda, ustvari, ovaj niz dokumenata koje smo mi videli
12 sugeriše?

13 O: Ovi dokumenti pokazuju da se ovaj vod vraća iz sela Kruške, i ide u
14 Bare. Da je on vožen iz 1. bataljona da učestvuje u streljanju, pisala bi
15 relacija Bare-Pilica ili Lokanj-Pilica. Onda Kruške ne bi imale nikakve veze s
16 tim. Ali reč je o suprotnoj stvari, vod je vraćen u rejon bataljona i ni u
17 kakvom streljanju nije učestvovô.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Dajte da pogledamo još jednu od teorija
19 gospodina Theyera. Molim da pogledamo P377, stranica 761.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, izvolite?

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako ćemo ovako da o tome govorimo, onda
22 mislim da je bolje da čitamo pitanje i da to stavljamo u kontekst zato što,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koliko se ja sećam, on ustvari nije rekao isto ono što je gospodin Thayer rekao.
2 Mislim da ne treba ulaziti u sve to, ali bilo bi mnogo bolje kad bi mogli malo
3 bliže da citiramo pitanje.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, izvolite.

5 G. HAYNES: [simultani prevod] U redu, nastaviću.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala Vam.

7 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim Vas da pogledamo stranicu 761, u
8 Vašem dokumentu, a mi ćemo ostali gledati stranicu 143, dokumenta P377.

9 SVJEDOK: Imamo stranice.

10 G. HAYNES: [simultani prevod]

11 P: Molim Vas da pogledate na polovinu stranice, i možete li da prvo
12 pogledate i da nam kažete o kom se datumu radi?

13 O: Ovo su zabeleške operativnog dežurnog, koje su počete da se unose 15.
14 jula, a ovi zahtevi - ako ste zapazili - svaki put se nađu na kraju zabeleški
15 dežurnog koji je toga dana bio dežurni. One mogu biti unete ili kasno uveče
16 istog dana, ili rano ujutro narednog dana. Tako da, ovde gledajući ove zahteve
17 kako su napisani, mogli su biti uneti 15-og popodne ili 16-og ujutro rano. Ali u
18 svakom slučaju, to su zahtevi koji su upućeni operativnom dežurnom za 15.07.

19 P: Hvala Vam. I vidimo, na polovini strane - to je naša stranica 143:

20 "1. bataljon - 50 litara nafte i 20 litara benzina za transport snaga do
21 Kule, i 10 sanduka municije 7,62 milimetra."

22 Koliko metaka stane u jedan sanduk, generale?

23 O: Po mom sećanju, post...postojale su dve vrste pakovanja municije 7,62
24
25
26
27
28
29
30

1 milimetra, i to sanduk sa 1.260 metaka i 1.140, tako da bi ovih 10 sanduka
2 predstavljalo najmanje 11.000 metaka.

3 P: Molim da sad pogledamo stranicu 767, dnevnika.

4 O: Da, vidim.

5 P: Izvinjavam se, stranica u *e-court*u je 149. "1. bataljon" - jedan niz
6 zahteva koji su potpuno isti. Zahtev 1. bataljona, zathev od prethodnog dana.
7 Prvo, možete li da potvrdite o kom se datumu radi?

8 O: Ovo se radi o 16.07., i ovi zahtevi su upućeni prema operativnom
9 dežurnom negde oko 16.00 časova, i 1. bataljon traži isto ono što je tražio
10 prethodnog dana, što će reći da mu ništa nije dostavljeno od onoga što je ranije
11 tražio.

12 P: Hvala Vam. Možemo li sada da pređemo na "R bataljon"? I ja želim da
13 ponovo pogledamo stranicu 157 - upravo smo to gledali - to je Vaša stranica 775.

14 Setićete se, kada smo razgovarali o izrazu "obezbeđenje terena", da smo
15 prošli kroz brojne dokumente u vezi mobilizacije i rasporeda "R bataljona", i
16 neću da prolazim kroz sve to. Već smo to uradili. I vidimo da je:

17 "R bataljon zaposeo položaje od kamenoloma do Crnog vrha, i da je tu 163
18 obaveznika, a 80 obaveznika je iz Bratunca."

19 Na koji dan se to odnosi?

20 O: Ovo je 17.07., kada je "R bataljon" raspoređen duž puta kamenolom-Crni
21 vrh, i vrši obezbeđenje radi nesmetanog odvijanja saobraćaja.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U vezi broja mobilisanih ljudi, o kom se ovde razmeru radi?

2 O: Pa, ja ne znam tačno. Ne sećam se napamet koliko je Ministarstvo
3 odbrane pozvalo tih ljudi i koliki se broj odazvao, ali ovo brojno stanje koje
4 ovde govori, radi se o dve čete, plus ova četa iz Bratunca. Znači, to su snage
5 ekvivalenta lakog bataljona, bez ojačanja.

6 P: Verovatno je to moja greška, generale, ali govori se o određenom broju
7 ljudi koji su mobilisani. Da li su oni svi dobili iste zadatke, ili su dobili
8 različite zadatke?

9 O: Ovde se kaže "R bataljon", znači bataljon je dobio konkretan zadatak,
10 kao... kao jedinica.

11 P: Ali konkretno se navodi u optužnici da su pripadnici "R bataljona"
12 učestvovali u pogubljenjima. Da li je to tačno?

13 O: Ne. Ovaj bataljon je dobio zadatak, kako smo ranije videli u ovoj
14 beležnici, a ovde sad vidimo da on izvršava taj zadatak.

15 P: Želim samo da Vam postavim nekoliko pitanja pre nego što završimo za
16 danas, o jednoj drugoj jedinici. Ko je imao ovlašćenje da raspoređuje Vojnu
17 policiju?

18 O: Ovlašćenja sam imô ja, načelnik štaba, i načelnik bezbednosti.

19 P: Da li ste Vi ovlastili, ili znali tada, za razmeštaj bilo kojih vojnih
20 policajaca u školama u Grbavcima ili u Roćeviću?

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Možemo li da odredimo vreme?
22 Mislim da je to prilično važno.

23 G. HAYNES: [simultani prevod]

24 P: Kada ste prvi put saznali za mogućnost da je Vojna policija
25
26
27
28
29
30

1 Zvorničke brigade raspoređena u Orahovac ili Roćević, 14. jula 1995. godine?

2 O: Ja sam, kao što sam kazao, 16. jula popodne od Dragana Obrenovića
3 saznao o događajima u Orahovcu, a on mi je rekao da je on Dragu Nikoliću, na
4 njegov zahtev, stavio na raspolaganje 5-6 policajaca i Jasikovca, komandira
5 čete, kojima je kasnije Drago mogô izdavati zadatak. Ja tada nisam znao šta su
6 ti ljura... ti ljudi radili, kao ni Drago Nikolić, ali slušajući svedočenja
7 određenog broja tih policajaca koji su bili ovde, sada imam sasvim drugu sliku.

8 P: Ko je vodio spisak da li su prisutni vojnici ili ne?

9 O: Na nivou četa se vodio spisak prisustva i odsustva vojnika, kako u
10 samostalnim četama - to jest četi policije, inžinjerijskoj četi, četi veze -
11 tako i u ostalim četama u bataljonima.

12 P: A gde su oni bili fizički čuvani i ko je bio odgovoran da vodi tu
13 evidenciju?

14 O: U komandi čete postoji lice koje se zove četni starešina ili četni
15 evidentičar, koji vodi pregled, odnosno spisak ljudstva i pregled njihovog
16 angažovanja, i o tome izveštava komandira čete. A to se sve reguliše putem
17 dnevne zapovesti koju izdaje komandir čete, dan unapred, a čita se pred strojem
18 jedinice, svako jutro prilikom postrojavanja.

19 P: Da li ste Vi bilo kome naložili ili naredili da promeni taj pregled
20 angažovanja jedinice Vojne Policije?

21 O: Ne, nisam.

22 P: Mi smo dosta govorili o onome što ste Vi otkrili 2001. godine. Kad ste
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vi prvi put saznali da je tako nešto urađeno u Zvorniku?

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa to je dvosmisleno pitanje - da li je
3 urađeno naređenje da je to tako nešto učinjeno ili ne, ili da li je tako nešto
4 učinjeno ili ne. Mislim da je potrebno da mi to znamo. To su dve vrlo različite
5 stvari.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes?

7 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa ja ću o tome da razmislim u toku noći.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, danas završavamo. Nastavljamo
9 sutra ujutro. Hvala Vam.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

11 ... Sjednica završena u 13.45h.

12 Nastavak zakazan za četvrtak,

13 12.02.2009. u 09.00h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30